

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

JÓ GYAKORLAT-TÁR

NÉMET TANULMÁNYÚT

Önállóság fókuszú szociális szolgáltatásfejlesztés fogyatékoságügyi tématerület

2. tevékenységcsoport: **Eltérő gazdasági és társadalmi fejlettséghez igazodó szolgáltatási módszerek kidolgozása, bevezetése, alkalmazása:**

a) az egyéni intézményi tudás kialakítása: saját jó gyakorlat-tár létrehozása, más intézmények jó gyakorlatainak megismerése, összegyűjtése, intézmények közti tapasztalatcsere megvalósítása

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Tartalomjegyzék

Általános tudnivalók.....	3
A tanulmányút szakmai programja	4
Bevezető gondolatok	7
A németországi ellátórendszerrel dióhéjban meglévő kutatások alapján	8
Bielefeld - Bethel	14
Az intézmény története, célja	14
Az intézmény által biztosított szolgáltatások	14
Jó gyakorlat - Speciális Szakképzési Centrum	15
Jó gyakorlat - Munkahelyi és foglalkozási rehabilitáció.....	18
Jó gyakorlat – Lakhatás.....	19
Bad Oeynhausen – Wittekindshof	21
Az intézmény története, célja	21
Az intézmény által biztosított szolgáltatások	22
Jó gyakorlat - Egészséges életmód a középpontban.....	24
Jó gyakorlat – TEACCH megközelítés	24
Jó gyakorlat – Fókuszban a magas támogatási szükségletű ellátottak	24
Jó gyakorlat – Prader-Willi szindrómával élők támogatása.....	25
Jó gyakorlat – Függőségben szenvedő fogyatékos személyek támogatása	25
Jó gyakorlat – Traumatizált gyermekek és fiatalok támogatása	26
Jó gyakorlat – Sokrétű foglalkoztatás.....	26
KIZ Café KLEE Minden	27
Az intézmény története, célja és szolgáltatásai.....	27
Jó gyakorlat – Lakócentrum	28
Jó gyakorlat – Támogatott lakhatás	29
Jó gyakorlat – Hálózatépítés	30
Eben-Ezer - Lemgo	31
Az intézmény története, célja és szolgáltatásai.....	31
Jó gyakorlat – Strukturált napi elfoglaltság.....	34
Jó gyakorlat – Cafe Vielfalt (Mittelstraße 6, 32657 Lemgo)	34
Jó gyakorlat – eeWerk Foglalkoztató Központ	35
Jó gyakorlat – Bethanian lakócentrum	36
Összegző tapasztalatok	38

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Általános tudnivalók

A tanulmányút célja volt a pályázati felhívás 2. a) pontjában foglaltak megvalósítása, azaz az egyéni intézményi tudás kialakítása: saját jó gyakorlat-tár létrehozása, más intézmények jó gyakorlatainak megismerése, összegyűjtése, intézmények közti tapasztalatcsere megvalósítása.

A tanulmányúton résztvevő fogyatékos ellátásban dolgozó szakértők, intézményvezetők, valamint a Dunaalmási Református Szeretetház fogyatékosokat ápoló-gondozó otthonában történő beruházásban résztvevő szakértők megfigyelési szempontrendszer állítottak össze, amely a meglátogatni kívánt Észak-Rajna Vesztfália tartomány diakóniai intézményrendszerek megtátogása nyomán összegyűjtendő jó gyakorlatok és ismeretek irányát határozta meg.

A tanulmányút időpontja: 2018. szeptember 24-28.

- **BIELEFELD-BETHEL**
 - <https://www.bethel.de/startseite.html>
 - Cím: Königsweg 1 33617 Bielefeld
 - Vezető: Pastor Ulrich Pohl
 - Kapcsolattartó: Jan Seidel
 - Quellenhofweg 25, 33617 Bielefeld
- **BAD OEYNHAUSEN – WITTEKINDSHOF**
 - <https://www.wittekindshof.de/>
 - Cím: Zur Kirche 2, 32549 Bad Oeynhausen
 - Vezető: Pfarrer Prof. Dr. Dierk Starnitzke
 - Kapcsolattartó: Frau Nowara, Spehr Michael
 - Geschäftsanschrift: Zur Kirche 2 | 32549 Bad Oeynhausen
 - Besucheranschrift: Zum Dorfplatz 10 | 32549 Bad Oeynhausen
- **KIZ CAFÉ KLEE MINDEN**
 - <https://www.wittekindshof.de/aktuelles/kiz/kiz-minden/>
 - Cím: Königstraße 31 32423 Minden
 - Vezető: Pfarrer Prof. Dr. Dierk Starnitzke
- **EBEN-EZER ALAPÍTVÁNY - LEMGO**
 - <https://www.eben-ezer.de/>
 - Cím: Alter Rintelner Weg 29, 32657 Lemgo
 - Vezető: Pfarrer Dr. Bartolt Haase
 - Kapcsolattartó: Aileen Reineke
 - Alter Rintelner Weg, 32657 Lemgo

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

A tanulmányút szakmai programja

Bielefeld – Bethel – 2018.09.25.

Program:

09:30 Üdvözlés Bethelben

09:45 általános információk a Bodelschwingh Alapítványról

10: 30-tól átsétálás a szakképző központba

10:45 Látogatás a Szakképzési Központba

12: 15/12: 30 Ebédszünet az Ophir kávézóban

13: 15/13: 30 óra Szakmai műhelyek látogatása súlyos, halmozott fogyatékossgal élők számára (Vermon 3 és Vermon 5)

14: 45/15: 00 Látogatás a fogyatékossgal élők lakóotthonaiba (Bethabara és Tiberias

<http://www.bethel-regional.de/einrichtungdienst-details-108/items/haus-bethabara.html>

<http://www.bethel-regional.de/einrichtungdienst-details-108/items/unterstuetztes-wohnen-tiberias.html>)

16:15 Kávé a Szabadidős és Kulturális Központban és kulturális központban (<https://www.neue-schmiede.de/>) - elköszönés

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Bad-Oeynhausen, Minden (Wittekindshof) – 2018.09.26.

Program:

- 09.30 Spehr Úr köszönti a delegációt a központi parkolóban
majd központi mosoda meglátogatása Miegel Úr és Spehr Úr kíséretében
- 10.00 Beszélgetés Prof. Starnitzke -vel a tanácsteremben
- 12.20 búcsúzás
- 12.30 Ebéd a Café Hofgenussban
- 13.00 Indulás Minden-be
- 13.30 Üdvözlés KIZ Café Klee-ben, KIZ Café Klee bemutatása, lakhatási szolgáltatás, lakás megtekintése Mindenben
- kb. 16.30 Búcsúzás

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Lemgo, Eben-Ezer Alapítvány – 2018.09.27.

Program:

09:30 "Spiegelberg Center"

Am Spiegelberg 9, 32657 Lemgo

Résztevők: Herr Schnoor, Frau Reineke

Eben-Ezer Alapítvány bemutatása (az önálló életre való felkészítés, az igénybevevők élete)

12:00 óra Ebéd a "Café Vielfalt" -ban

Mittelstraße 6, 32657 Lemgo <https://www.cafe-vielfalt-lemgo.de/>

Résztevők: Frau Reineke

12:45 " „Café Vielfalt“

Foglalkoztatás megtekintése

Résztevők: Frau Meise-Laukamp, Frau Reineke

13:30 Foglalkoztató megtekintése (fogyatékos célcsoport)

Alter Rintelner Weg 28, 32657 Lemgo

Résztevők: Herr Martin, Fr. Reineke

15:15 "Bethanien-ház" (<https://www.yumpu.com/de/document/view/6512049/haus-bethanien-stiftung-eben-ezer>) megtekintése (súlyos fogyatékossgal élők élete, gondozása)

Új Eben-Ezer, Volkeningweg 12, 32657 Lemgo

Résztevők: Frau Tetzl, Frau Reineke

15:45 Nappali intézmény (felnőtt, idős fogyatékossgal élők foglalkoztatása)

Neu Eben-Ezer, Volkeningweg, 32657 Lemgo

Résztevők: Herr Lange, Frau Reineke

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Bevezető gondolatok

A fogyatékos személyek ellátásnak, támogatásának intézményrendszere már évtizedekkel korábban jelentős változáson ment keresztül Nyugat-Európában. A jóléti ellátások strukturális változása illetve változtatása sok esetben az állami szerepvállalás átértékelődése okán következett be. Azt is elmondhatjuk talán, hogy az állam szociális szerepvállalása mögött sokkal inkább elvek és értékek választása húzódik meg, mintsem reálpolitikai döntések sorozata. Egy nemzetközi tapasztalatcsere soha nem lehet céltalan, vagy akár öncélú. A mi és miénkhez hasonló tanulmányutak célja minden esetben az együttgondolkodás, a reflektív tanulás és a használható, beépíthető példák felkutatása, mai gyakorlatunkban ezt nevezzük „best practice”-nak. Magyarországi Református egyházunk intézményes és gyülekezeti szeretetszolgálatok sok szálon kapcsolódtak, és ma is sok szálon kapcsolódik a németországi ev. diakóniához.

Tanulmányutunk és az azt követő reflektív elemző munka elsődleges célja, hogy a magas támogatási szükségletű csoportok, egyének (értsd. fogyatékos személyek) segítése, támogatása milyen fejlődési szakaszokon ment keresztül, hol tart ma, és milyen központi elvek vezérik a jövő szolgáltatástervezését.

Egyházunk fogyatékosokat ellátó intézményei elsősorban nagy létszámú, ápoló-gondozó jellegű intézmények. A nemzetközi szinten előírt, és Magyarország kormánya által is deklarált folyamat, miszerint a nagy intézmények felszámolásával párhuzamosan kiépítésre kerül a kis létszámú, személyes igényekre reagáló ellátás, elsősorban a támogatott lakhatás, mint szociális szolgáltatás megvalósítása által.

Az intézményi férőhelykiváltás, mint folyamat nemzetközi szinten már sok esetben megvalósult sok esetben már a gyakorlatban is megvalósult. Magyarországon ezek a folyamatok átfogó programként

A betheli von Bodelschwingh Diakóniai Intézetek alkotmányában az emberi méltóság középpontba állítása és a hitbéli meggyőződés koherens megélése együtt jelenik meg.

„Mindenkinek joga van arra, hogy egyediségét tiszteljük, elismerjük és komolyan vegyük. Azon kell fáradoznunk, hogy ez a meggyőződésünk és beállítottságunk kifejezésre jusson abban, ahogyan egymással bánunk. Az ember méltósága szent és sérthetetlen, független a képességektől és a teljesítménytől, betegség és fogyatékoság nem csökkentheti azt. Méltóságteljesen akkor bánunk egy emberrel, ha elismerjük és tiszteletben tartjuk értékeit, - életének történetét, - fejlődőképességét és annak határait, - az embereket, akikre szüksége van, - és az értékeket, amelyek számára fontosak, ha teljes személyiségéhez fordulunk, és annak nem csak egyes részeivel törődünk.”

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

A németországi ellátórendszerrel dióhéjban meglévő kutatások alapján

A Pécsi Tudományegyetem KPVK Munkatudományi Kutatócsoportja kutatásának eredményei alapján a következők jellemzik a német ellátórendszert¹:

A Szövetségi Statisztikai Hivatal (Statistisches Bundesamt/DESTATIS) mikroszámlálási eredményei alapján, 2013-ban Németországban 10,2 millió ember élt hivatalosan elismert fogyatékossgal vagy tartós betegséggel. Ez átlagosan minden nyolcadik lakost (13%) jelentette és több mint fele (52%) volt férfi. 2015-ben e populáció legnagyobb része, mintegy 7,5 millió ember fogyatékos volt és 2011 évhez viszonyítva számuk több mint 300 ezer fővel növekedett. Utóbbiak korcsoportos megoszlását tekintve 55%-uk a 65 év feletti korcsoportból került ki, a 18 – 65 év közöttieké 39,1%-ot tett ki. Ugyanakkor a statisztikai hivatal szerint a 25 és 44 év közötti fogyatékkal élők élethelyzete gyakran eltér az azonos korú nem fogyatékos emberek helyzetétől. A 25 és 44 év közötti fogyatékkal élők nagyobb valószínűséggel egyedülállóak és gyakran egyedül élnek nem fogyatékkal élőként ebben a korosztályban.

A fogyatékossgal súlyosságát tekintve 2 474 ezer fő 50%-os, 1 203 ezer fő 60%-os, 883 ezer fő 70%-os, 915 ezer fő 80%-os, 386 ezer fő 90%-os, míg 1 797 ezer fő 100%-os minősítéssel rendelkezett.

A fogyatékkal élő emberek éppen úgy szeretnének élni, mint ép társaik. Mobilak szeretnének lenni, és mindennapjaikat segítség nélkül kívánják megoldani. Ehhez meg is van minden joguk, ugyanis Németország Alaptörvénye tiltja a hátrányos megkülönböztetést. Ezért a Szövetségi Munkaügyi és Szociális Minisztériumnak, mint irányító hatóságnak alapvető feladata a megváltozott munkaképességűek esélyegyenlőségének, valamint az egészséges társaikkal azonos foglalkoztatási és társadalmi részvételének megteremtése.

Németország, hasonlóan más országokhoz elfogadja és végrehajtja az ENSZ Fogyatékosügyi Egyezményét, illetve az abban foglaltakat. Mindezek mellett javítani igyekeznek a fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeit. Számos program és kezdeményezés szolgálja ezen emberek fokozott részvételét a fenti cél érdekében. 2013 októberében a Szövetségi Munkaügyi és Szociális Minisztérium, a Szakszervezeti Szövetség, a munkaügyi szervezet, a Német Fogyatékosügyi Tanács és más szervezetek közös kezdeményezést fogadtak el a fogyatékkal élők vállalati képzésének és foglalkoztatásának elősegítésére. Ennek fókuszában a súlyosan fogyatékosok még intenzívebb és pontosabb közvetítése áll. Emellett megfogalmazták, hogy a regionális együttműködések segítségével új álláshelyeket kell létrehozni a hátránnyal élők számára. A program 2014-ben indult hároméves időtartammal.

¹ Foglalkozási rehabilitációt ösztönző rendszerek kilenc országban (nemzetközi kitekintés – jó gyakorlatok)

http://fszk.hu/wp-content/uploads/2018/07/Zarotanulmany_FSZK-C.pdf

A tanulmány Foglalkozási rehabilitációt ösztönző rendszer Németországban c. része szó szerint idézésre kerül

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

„Németországban a társadalmi törvénykönyv (Sozialgesetzbuch) IX. törvénykönyve foglalkozik kifejezetten a fogyatékos és súlyosan fogyatékos személyek részvételével és rehabilitációjával.

E jogszabály szerint a megváltozott munkaképességű személy (fogyatékkal, vagy súlyos fogyatékkal élő) fogalma a következő:

Egy személy az esetben számít fogyatékosnak, ha a testi funkciói, szellemi képességei vagy lelki egészsége nagy valószínűséggel legalább hat hónapja nem az adott életkornak megfelelő állapotban van és ezáltal a társadalmi részvétele akadályozottá válik. Fogyatékosnak számítanak, ha az előbbieket mellett, károsodott vagy károsodása várható.

Egy személy akkor számít súlyosan fogyatékos személynek, ha a fogyatékosága eléri a minimum 50 %-ot és a lakhelye, tartózkodási helye vagy a foglalkozás helye ezt még indokoltabbá teszi.

A munka világában való részvétel

„A munkában való részvételt elősegítő juttatásokat a Társadalombiztosítási Törvénykönyv IX. kötete szabályozza. Alapvető célként határozza meg:

„A munkában való részvétel érdekében minden szükséges juttatást biztosítani kell, amely segíti a fogyatékkal élő vagy fogyatékos kialakulása által fenyegetett emberek munkaképességének megtartását, javítását, létrehozását vagy helyreállítását, és lehetőleg hosszú távon biztosítja a munkában való részvételüket.

A fogyatékkal élő nők számára azonos esélyeket kell biztosítani a foglalkoztatásban, különösen szakmai célmeghatározásukhoz alkalmas, lakhelyükhöz közeli és részmunkaidőben is végezhető álláslehetőségekkel.”

A juttatások a következőket tartalmazzák:

- segítség a munkahely megtartása vagy a munkahelyre történő eljutást illetően, beleértve az aktiválás és a szakmai beilleszkedést megcélzó juttatásokat,
- szakmai előkészítés, beleértve a fogyatékoság miatt szükséges alapképzést.

A juttatások kiválasztásánál az alkalmasság, hajlandóság, eddigi tevékenység, valamint a munkaerőpiaci helyzet és a piac fejlődése megfelelő mértékben kerülnek figyelembe vételre.

Amennyiben szükséges, úgy a *szakmai alkalmasság tisztázására vagy próba-munkára kerülhet sor. A juttatások orvosi, pszichológiai és pedagógiai segítséget is tartalmaznak, ilyenek például:*

- Segítségnyújtás a betegség- és fogyatékoság feldolgozásának támogatásában.
- Önsegítő lehetőségek aktiválása.
- Segítségnyújtás a lelki stabilizációban és a társadalmi kompetencia fejlesztésében, többek között a szociális és kommunikációs képességek és a krízishelyzetek kezelésének gyakorlásával.

A juttatásokhoz tartozik az alábbiak átvállalása is, ha a foglalkoztathatóság vagy a foglalkoztatás eléréséhez szükséges:

- a szállás és ellátás biztosításához szükséges költségek,

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

- különös tekintettel a tanfolyami-, vizsga-, taneszköz költségekre illetve a szakmai beilleszkedés aktiválásához szükséges költségekre,
- utazási költségekre,
- súlyos fogyatékkal élő személyek számára a munkahelyre történő eljutáshoz szükséges asszisztens költsége,
- az olyan technikai segédeszközök költsége, amelyek a fogyatékosok számára a munkavégzéshez szükségesek.

A támogató szervezetek a munkaadók számára is biztosíthatnak juttatásokat, különös tekintettel a következőkre:

- képzési hozzájárulások az oktatási szolgáltatások üzemen belüli lefolytatásához,
- beilleszkedési hozzájárulások,
- a munkavégzéshez szükséges segédeszközöket támogató hozzájárulások.
- határidőhöz kötött próbafoglalkoztatás költségeinek teljes vagy részleges megtérítése.

Németországban hasonlóan Ausztriához a foglalkozási rehabilitáció intézményrendszerén belül a szakmai rehabilitációt nem állami szervezetek végzik. Ilyen szervezet a BFW (Die Deutsche Berufshilfsverbände), amely tevékenységének finanszírozását a német állam, a szövetségi munkaügyi központok és a helyi források biztosítják. A BNO és az FNO következetes alkalmazásával a korábbi rehabilitációs szakképző központ csak a képzésre koncentrálni tud, a tanácsadó- és szakképző központtá. Gyakorlatban kialakult egy bio - pszicho - szociális modell, amely a rehabilitációs folyamatot a diagnózistól az elhelyezésig végigviszi.

Fő jellemzői:

- A diagnózis felállítása az FNO és a profiling módszereivel.
- A hagyományos szakképzésen túlmutató képesítési rendszer biztosítása.
- Rehabilitációs és integrációs menedzsment létrehozása
- Egyéni és egységes kompetenciafejlesztés.
- A kapcsolható és felhasználható diszciplínák körének bővítése, alkalmazása.
- A szak- és személyiségfejlesztés egyenrangúságának biztosítása.
- „Különleges” – akadálymentes segítség megadása.
- Egyéni integrációs folyamatok szervezése.
- Minőségi, mennyiségi folyamatellenőrzés (optimalizálás).

A védett üzemi fogyatékkal élő személyek számára, egy olyan intézmény, amely lehetőséget biztosít a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásban történő részvételére és a foglalkoztatásba történő beilleszkedésére. Feladata, hogy azon fogyatékkal élő személyek számára, akik nem, még nem, vagy még újra nem tudnak az általános munkaerőpiacon tevékenykedni, ezért

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

- megfelelő szakképzést és a munkaeredményből származó, a teljesítményének megfelelő, munkavégzés utáni díjazással járó tevékenységet kínáljon fel és
- lehetővé tegye, a teljesítő- és munkaképességük megtartását, fejlesztését, növelését vagy visszanyerését és a személyiségük fejlesztését.

A GYEMSZI Németországra vonatkozó országtanulmánya a következőket írja az ápolásbiztosításról: „A német rendszerben azok a személyek minősülnek ápolásra szorulóknak, akik testi vagy szellemi betegségük, fogyatékoságuk következtében a mindennapi élet rutinfeladatainak ellátása során (tisztálkodás, táplálkozás, mobilitás, háztartás vezetése) előreláthatólag legalább 180 napig jelentős vagy fokozott segítséget igényelnek. Három ápolási szintet, illetve méltányossági eseteket különböztetnek meg. Az első szinten lévők a napi testápolásban, táplálkozásban és mobilitásban legalább egyszer, napi átlagban legalább 90 perc segítségre szorulanak.

Az ápolásuk során 46 percet az alapvető ápolási szükségletek kielégítésére szükséges fordítani. A második szinten lévő súlyos krónikus betegek naponta legalább három különböző napszakban, napi átlagban legalább 3 óra segítséget igényelnek. Esetükben 120 perc szükséges az alapvető ápolási szükségletek kielégítésére. A harmadik szint legsúlyosabb krónikus betegek a nap 24 órájában, napi átlagban legalább 5 óra segítségre szorulanak.

Ápolásból legalább 4 órát az alapvető ápolási szükségletek kielégítésére kell fordítani. Rajtuk kívül méltányosságból is kerülhetnek erre a szintre betegek.

Az ápolási ellátást tekintve megkülönböztethető a családtagok vagy mobil szolgáltatók által ambuláns formában nyújtott otthonápolás, illetve az ápolási otthonokban fekvőbeteg keretek között biztosított ellátás. A statisztikák szerint 2011 decemberében összesen 2,5 millió ápolásra szoruló látta el az országban, akik közül 1,76 millió személy ellátására (70 százalék) otthonában került sor. Családtagok 1,18 millió főt, ambuláns ápolási szolgálatok 576 ezer személyt láttak el.

Az ambuláns ellátók 63 százaléka magán forprofit, 36 százaléka magán nonprofit és 1 százaléka állami tulajdonban volt. Fekvőbeteg ápolást 12400 ápolási otthonban 661 ezer fő végzett (az ápoltak számára rendelkezésre álló helyek száma 876 ezer). Az ápolási otthonok 54 százaléka magán nonprofit, 40 százaléka magán forprofit és 5 százaléka állami tulajdonban található.”²

A német ellátórendszer működése alapvetően eltér a magyarországi rendszertől. Tartományi és települési háttérfelelősség van. Az ellátási kötelezettség a német viszonylatban nem azt jelenti, hogy a

² Tájékoztató országtanulmány Németország egészségügyéről, GYEMSZI 2014.

https://era.aEEK.hu/HolOrszag/csatolt/20141010_nemertorszag_2014.pdf

Az országtanulmány szó szerint idézésre kerül.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

kötelezett meg is szervezi a szolgáltatást, hanem azt, hogy a kötelezett fizeti az ellátás megszervezésének költségét. Nem állami szereplők szervezik az ellátást és ezért támogatást kapnak a tartománytól, valamint a településtől.

Általánosságban elmondható, hogy a település csak azok után ad támogatást, akik a területén élnek.

A magyar-német ellátórendszer számára rendelkezésre álló erőforrások nagyságrendje eltérő.

1. táblázat: Az egyes ellátási formák után járó támogatást Ft-ban és euróban

1EUR=330Ft		Alaptámogatás /év	Alaptámogatás+egy házi kiegészítő támogatás/év	Alaptámogatás/ nap	Alaptámogatás+ egyházi kiegészítő támogatás/nap
fogyatékosok otthona ³	Magyarország	868 640 Ft € 2 632	1 488 849 Ft € 4 512	2 380 Ft € 7	4 079 Ft € 12
	Németország	7 829 250 Ft € 23 725		21 450 Ft € 65	
támogatott lakhatás ⁴	Magyarország	961 200 Ft € 2 913	1 647 497 Ft € 4 992	2 633 Ft € 8	4 514 Ft € 14
	Németország	20 476 500 Ft € 62 050		56 100 Ft € 170	

A magyar GDP vásárlóerő-paritáson 20.400 euro volt 1 főre 2017-ben, míg Németországban 36.800 euro. A vásárlóerő paritással történő korrekcióval megállapítható, hogy Németországban egy enyhe fokban sérült személy esetében csaknem háromszor, egy súlyos fogyatékos személy esetében hétszer nagyobb támogatást kap a szolgáltatást nyújtó, mint Magyarországon.

³ A magyarországi terminológia szerinti fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthoni ellátását a németországi terminológia súlyos fogyatékoság elnevezéssel vettük ekvivalensnek

⁴ A magyarországi terminológia szerinti támogatott ellátást a németországi terminológia enyhe fokú fogyatékoság elnevezéssel vettük ekvivalensnek

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

2. táblázat: Az egyes ellátási formák után járó támogatást vásárlóerő-paritás alapján

1EUR=330Ft		Alaptámogatás /év	Alaptámogatás+egy házi kiegészítő támogatás/év	Alaptámogatás/ nap	Alaptámogatás+ egyházi kiegészítő támogatás/nap
fogyatékosok otthona ⁵	Magyarország	1 730 160 Ft € 5 242	2 965 494 Ft € 8 986	4 620 Ft € 14	8 250 Ft € 25
	Németország	20 476 500 Ft € 62 050		56 100 Ft € 170	
támogatott lakhatás ⁶	Magyarország	1 563 552 Ft € 4 738	2 679 928 Ft € 8 120	4 290 Ft € 13	7 260 Ft € 22
	Németország	7 829 250 Ft € 23 725		21 450 Ft € 65	

A jóval nagyobb rendelkezésre álló támogatás lehetővé teszi az egyénre szabott, egyéni szükségletekhez igazított szolgáltatásnyújtást.

A német ellátórendszerben – bár a lehetősége megvan a teljes körű ellátásnak – mégis csak annyi szolgáltatáselemet nyújtanak, amire az igénybe vevőnek szüksége van.

⁵ A magyarországi terminológia szerinti fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthoni ellátását a németországi terminológia súlyos fogyatékoság elnevezéssel vettük ekvivalensnek

⁶ A magyarországi terminológia szerinti támogatott ellátást a németországi terminológia enyhe fokú fogyatékoság elnevezéssel vettük ekvivalensnek

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Bielefeld - Bethel

Az intézmény története, célja

Európa egyik legnagyobb diakóniai intézményrendszere a Bodelschwingh által megálmodott, és megalapított ellátórendszer. Friderich von Bodelschwingh 38 éves volt, amikor létrehozta, majd 1872-től kiépítette Európa egyik legnagyobb szeretetszolgálati rendszerét. A megalapításnál elsősorban az ellátás nélkül lévő epileptikus beteg segítése, ellátása vezérelte.

Ez a hagyomány azt gondolom, hogy arra kell, hogy ösztökéljen bennünket, hogy vegyük észre azokat az ellátási területeket, ahol fehér foltok vannak a jóléti ellátórendszerben. A hiány észrevétele azonban még nem elegendő – ahogyan ezt Bethel példáján is látjuk -, hiszen a feladat felvállalása odaszántságot és szakmai felkészültséget is igényel.

A hagyományokra építve ma a Bodelschwingh nevet viselő intézmények hat szövetségi tartományban működnek, közel 15 000 munkatárssal, és mindeközben az elmúlt évben (2017) 100 000 fogyatékos embert támogattak, foglalkoztattak és képeztek.

Munkájukat nagy részben meghatározza az a szemlélet, melynek középpontjába a közösségben való létezés, a közösségi élet megélését állították („gemeinschaft verwirklichen”). Ezt talán úgy is fordíthatam volna, hogy a gyülekezet közösségében való létezés fontosságát hangsúlyozzák (gemeinde=gyülekezet). Az egy közösségben belüli lét pedig magával hozza, magával kell, hogy hozza a partneri, testvéri kapcsolat. Ebből következik az a szemlélet, hogy a magas támogatási szükségletű személyt nem gondozó gondozza, nem segítő segíti de még nem is csak egy esetmenedzser koordinálja, hanem partneri viszonyt élhet meg a hivatásszerűen végzett segítői tevékenységben.

Az intézményi küldetés meghatározása során 2016-ban egy nagy ívű munkavállalói felmérést készítettek, amely során a munkavállalók 61%-a elmondta véleményét, meglátását az intézmény működését érintő témákban. A teljesség igénye nélkül körbejárták a munkakörülmények, a csapatmunka, az intézményi küldetés, a munkaterelés

Az intézmény által biztosított szolgáltatások

A Bethel-i Bodelschwingh Alapítványnak négy külön részterületért felelős szervezete van –
a Bethel Alapítvány (Stiftung Bethel),
a Názáreti Alapítvány (Stiftung Nazareth),
a Sarepta Alapítvány (Stiftung Sarepta)
és a Lobetal Hoffnungstal Alapítvány.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

A négy alapítvány céljait az központi Alapítvány chartája határozza meg. A Bethel Bodelschwingh Alapítvány hivatalosan, a német jogrendszerben „akkreditált” intézményrendszer. Feladatvállalásuk elsősorban szociális, jótékonyági és vallási területen meghatározó. Az Alapítvány jogi státuszát tekintve a Vesztfáliai Evangélikus Egyház felügyelő hatósága alá tartozik.

Ellátási területüket tekintve az Észak-Rajna Vesztfáliai tartományt fedik le, és működnek együtt a területen még működő, hasonló profilú egyházi vagy civil fenntartású intézményekkel.

Szolgáltatás területi:

- idősellátás
- fogyatékos ellátás
- társadalmi beilleszkedési nehézséggel küzdők támogatása
- epilepsziacentrum
- pszichiátriai betegek ellátása
- hajléktalan ellátás
- ifjúságsetés
- képzési központok (speciális képzések, fejlesztő-felkészítő oktatás)

Jó gyakorlat - Speciális Szakképzési Centrum

Észak-Rajna Vesztfália tartományban 3000 fő fogyatékkal élő foglalkoztatása valósul meg, a fogyatékoság mértékének, a képességeknek és egyéni igényeknek megfelelően, függetlenül a fogyatékoság súlyosságától.

A 18. életévüket betöltött speciális szükségletű fiatalok szakképzése külön intézményben történik. Az oktatási centrum célcsoportjába elsősorban a pszichiátriai betegséggel és/vagy epilepszia diagnózissal élő fiatalok tartoznak, ez azt is jelenti, hogy a magas támogatási szükségletű (halmozottan fogyatékos) személyek képzését ezen intézmény keretein belül nem végzik. A képzésben résztvevők több, mint fele epilepsziás, a többiek fogyatékkal élők vagy tanulásban akadályozottak. A képzésre bekerülés feltétele egy úgynevezett „3 órás határ”, tehát az jogosult a képzésre, akinek nincs szakápolási igénye, de nem tud 3 órát egyszerre dolgozni. Ennek vizsgálatát és a szakvélemény kiadását a munkaügyi központ végzi.

Nagyságrendileg 250 külön szakmai az amit el lehet sajátítani a képzési kínálatukból. A 250 szakma 13 területet ölel fel (pl. mezőgazdaság, háztartás körüli tevékenység, kereskedelem, konyha)

Ilyen jellegű tevékenységet folytató oktatási intézmény 52 működik az Alapítvány keretein belül.

A képzés megvalósítása komplex módon történik, mivel a szűken vett oktatás mellett amennyiben igény van rá biztosítanak lakhatási lehetőséget, és a szabadidő hasznos eltöltésére is számtalan kínálatból választhatnak a képzésen levő személyek.

A program elméleti oktatással kezdődik, majd rehabilitációs gyakorlati képzéssel és próbafoglalkoztatással folytatódik, melyet a munkaügyi központ finanszíroz. Egyéni integrációs terv készítését követően a képzés kétéves folyamat, kognitív és fizikai képességektől és

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

készségektől függően: tevékenységorientált képzés, állásközpontú képzés, szakképzettség, szakmai képzés megszerzését biztosítják.

Tevékenységük középpontjában az **EGYÉNI KÍSÉRÉS** áll. Ez kiterjed a képzésen belül, és a képzés elvégzését követő időszakra is. Az egyéni kísérés során az egyéni szükségletnek megfelelő szakember dolgozik együtt az oktatásban részesülő személlyel (szociálpedagógus, tanár, orvos, kompetenciatréner, lelkipozós, diakónus, „heilerziehungspfleger”⁷).

A leendő munkavállalók képzése alatt az esetmenedzser pszichológussal egyeztetve végigkíséri a folyamatot, a hiányzó képességekre kiegészítő oktatást, kompetencia-tréningeket, fejlesztést, önálló életvitelre való nevelést biztosít, segíti a kliens pozitív szemléletének kialakítását. A diakónusok a lelkipozóval nagyban hozzájárulnak a program sikerességéhez. A programban résztvevők 92%-a sikeresen levezgázik és 39% azonnal, a fennmaradó 61 % majdnem fele, 42,3%-a hat hónapon belül, elhelyezkedik a munkaerőpiacon. Összességében a képzést szerettek átlagosan 72%-a dolgozik, melyet az intézmény, az esetmenedzser utógondozással nyomon követ még abban az esetben is, ha a munkavállaló messzire költözik.

A képzések mindegyike gyakorlatorientált, úgynevezett duális-képzés. A diákok képzési területüknek megfelelő belső gyakorlati helyen végzik mindennapi tevékenységüket. A gyakorlat során mentorok segítségével sajátítják el mindazt a tevékenységi struktúrát ami a szakterület végzéséhez elengedhetetlen.

A magyarországi rendszert tekintve a szociális ellátórendszerből elkülönülten működő (szektor tiszta profil) szakképzés része a speciális szükségletű tanulók képzése.

A ProJob.Bethel GmbH – vállalként a szabadpiacra termel, a súlyos fogyatékosokkal is. A termékek és szolgáltatások előállítására az üzleti és magán ügyfelek számára történik, főképpen megrendelésre, de vannak saját termelésű termékek is, amelyeket szintén értékesítenek boltjaikban. Az ipari termelés főbb területei a feldolgozás-famegmunkálás, fémmegmunkálás, textilipari termékek (elsősorban dekoráció), csomagolás, összeszerelés, újrahasznosítás (régikérek), elektromos szerelés. De nem csak ipari termelésre van lehetőség, számos szolgáltatói szektorra is készítene fel képzéseikkel megváltozott munkaképességűeket. A bolti eladói munkaköröket végzetek Bethel boltjaiban dolgoznak. Az intézménynek vannak kiszervezett munkahelyei is külső vállalatoknál Kiszervezett munkahelyek: központi konyha, mosoda, menedék, gondnoki szolgáltatások, kertészet és kertépítő cégek, farmgazdálkodás, pékség, fémipar, műhelyek, óvodák, idősek otthona.

⁷ A magyar oktatási és szakképzési rendszerben nem ismert képzettség. Ezen hivatást végző szakemberek egyaránt képesek ellátni a pszichés, szomatikus és mentális támogatást is. Ha és amennyiben magyartalanul, de le szerenék fordítani magyar nyelvre ezen hivatást, akkor úgy hangozhatna, hogy „gyógypedagógiai és gondozási asszisztens”

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Sokan a képzést, rehabilitációs foglalkoztatást követően eredeti lakhelyükre költöznek vissza, és a piaci szolgáltatói szektorban helyezkednek el.

A program kiemelt hangsúlyt fektet a „ÖKOPROFIT” orientáltságra, környezetvédelemre, az erőforrások megőrzésére, a költségmegtakarításra, a környezetbarát beszerzés bevezetésére, a környezettudatosság elősegítésére.

Pillérvázás épületkomplexumról van szó, így lehetőség nyílik nagy egybefüggő terek létrehozására, ami a tanműhelyek (fém-, fémegmunkáló műhelyek, üzemek) esetében különösen is praktikus. Az egyszintes, ám nagy alapterületű épületszárnyaknál, ahol sok belső helyiség jön létre, tehát sok a nem utcafronti, vagy homlokzati helyiség, amelyek nem kapnak természetes megvilágítást, vagy ahol túl mély az adott helyiség ablakra merőleges irányú mérete, ott felülvilágítót alkalmaztak (pl. műhelyeknél, akadálymentes fürdők kialakításánál). A nagy műhelyeket leszámítva a termekben mindenhol álmennyezet került beépítésre. A tanműhelyek, tanuló-munkaállások gép- és eszközparkja nagyon jól és magas szinten felszerelt, sok esetben magyarországi viszonyokkal, lehetőségekkel nem összehasonlítható. Bőséges hely áll rendelkezésre, több tanulóállás került kialakításra.

*Dunaalmáson napi 2*2 fő (délelőtt 2 fő, és délután 2 fő) oktatása tervezett. Bielefeldben nagyobb létszámú csoportokban zajlik a képzés (5-15 fő).*

Tanmosoda: A fiatalok megtanulják a technológiai sorrendet, elsajátítják az egyes munkafolyamatokhoz tartozó részleteket. Ebben a falra kiragasztott leírások, használati utasítások is segítik őket. Miele gépek, berendezések kerültek beszerelésre. A mosó- és szárítógépeket egy kb. 30 cm magas épített dobogóra helyezték (az elől töltős gépeknél így módon nem kell annyit hajolgatni). A helyiségben csúszásmentes padlóburkolat van, a falak mennyezetig csempével burkoltak. Rozsdamentes asztalok és tároló állványok voltak ott rögzíthető kerekkel.

Ipari főzőkonyha: rozsdamentes acél bútorok; több munkafázis kerekesszékből is végezhető.

Tanvarroda: 10-15 varrógép-állás.

Tankonyha: több (2-3) munkaállás lett kialakítva, „U” soros elrendezésben (mindegyikhez tartozik főzőlap, sütő, mosogató, szükséges méretű munkalap, alsó szekrényelemek stb).

Azonban nem akadálymentes kialakításúak, így módon nem tud mintául szolgálni a dunaalmási projekthez.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Jó gyakorlat - Munkahelyi és foglalkozási rehabilitáció

Az Alapítvány része a "proWerk" („MUNKAHELYEN”⁸) program. Ennek a szolgáltatásnak elsődleges célja, hogy a fogyatékos személyeknek biztosítson munkalehetőséget. Elsősorban azok számára, akik az elsődleges munkaerőpiacon fogyatékoságuk miatt nem tudnak elhelyezkedni. Ez a lehetőség megteremti számukra, hogy ők maguk is jelen legyenek a munka világában, ezzel is integrálva őket a társadalom szövetébe, hiszen a munka ma is még az elsődleges integráló forma.

Speciális feltételek megteremtésével a súlyos, halmozottan fogyatékos személyek számára is megteremtik a munka lehetőségét. Igaz ez a munka sok esetben nem a produktivitásra, a minél többet, és többet” termelésre épül, sokkal inkább a hasznosság, és a társadalmi hasznosság érzésének szemszögéből fordítanak erőforrásokat ezen tevékenység működtetésére. A feladatok elvégzését számos akadálymentesítő speciális eszköz segítette, ezzel is támogatva az esetleges fizikai akadályoztatottságot. Az intézményben történő eltérő munkafolyamatok, azok hatékonysága, ütemezése remekül szemlélteti azt a társadalomrendező elvet, melyet Németországban képviselnek, miszerint mindenki képes a saját képességeihez mérten valamilyen munkavégzésre. Az ott munkát végző fogyatékos személyek közül körülbelül 5 % aki valóban produktív munkát végez, a többiek főképpen az ép munkatársat asszisztálva vannak jelen.

Az állam a rehabilitációs munkavégzésért differenciáltan fizet, melynek összege havonta 80-300 euró. A nappali intézményben éppen úgy, mint hazánkban olyan, többnyire fiatal felnőttkorú személyek voltak, akik jelenleg még családban élnek, de voltak közöttük olyanok is, akiket a lakócentrumból hoznak be mindennap támogató szolgálattal. A nappali intézménynek ezekre a személyekre is jár a finanszírozás, mint foglalkoztatásra járó támogatás. Emellett a fenntartó a szakellátási forma tartományi finanszírozására is jogosult.

Az épület kialakítása során érvényesül a teljes akadálymentesítés kritériuma, így a súlyos, halmozottan fogyatékos személy is jelen tud lenni a munkafolyamatban, még akkor is ha az ő tevékenysége rövid ideig tartó, és csak egyetlen mozdulattal álló tevékenység.

A munkahely négy jól elkülöníthető részből, helyiségekből áll. Egyik terület a személyi higiénia biztosításának tere, ahol lehetőség van a szemérem maximális tiszteletben tartásával a inkontinens személyek segítésére is. A másik, fő terület maga a „műhely”, ahol külön munkaallokások kerültek kialakításra az egyes munkafázisok végzésére. Itt is maximálisan előtérbe van helyezve a munkafolyamat legapróbb szintre történő lebontása. Külön helyiség szolgálja a pihenésre és az étkezésekre, valamint az udvaron is lehetőleg nyílik a szabadidő hasznos eltöltésére. A pihenőhelyiségben továbbá rendelkezésre áll egy speciális szobabicikli, amelyet nem a fogyatékos személy teker, hanem a bicikli mozgatja át a „használóját”.

Az akadálymentesen kialakított fürdőben felhelyezésre került egy speciális mozgó- és emelőszerkezet, amely hasonlít az ipari csarnokoknál alkalmazott futómacskás darura. Ennek a

⁸ saját fordítás

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

berendezésnek a segítségével a testileg súlyosan fogyatékos, sőt a mozgásképtelen személyeket is el tudják látni, mivel gyakorlatilag a helyiség tetszőleges pontjába mozgathatóak. A helyiség nagyméretű alapterületének köszönhetően nemcsak a kerekesszékeknek szükséges fordulási sugár áll rendelkezésre, hanem egy ágyé is, azaz fekvő személyek ellátása is megoldható. A padló PVC burkolatot kapott (nagy kopásállóságú, vegyszeresen tisztítható), a falak csempével burkoltak (mosható, fertőtleníthető felület). Itt is felülvilágítót alkalmaztak a természetes fény bejuttatására. A wc kapaszkodó nem fix telepítésű, hanem állítható magasságú, sőt ha nincs rá szükség, felhajtható. A csarnokszerű épületrész széles és nagy belmagasságú közlekedő folyosóin szabadon, eltakarás nélkül futnak a légtechnika légszűrőit; belül fehérre festett téglafalak; végig vannak kapaszkodók, helyenként padokat erősítettek a falakhoz konzolosan.

Jó gyakorlat – Lakhatás

A. Bethabara Ház (lakócentrum)

A Bethabara Ház korábban 44 férőhelyes intézmény volt, azonban 2003-ban átalakították, mert mindenki számára biztosítani akarták az 1 ágyas szobában történő személyközpontú elhelyezést. Így jelenleg a Bethabara Házban 30 fogyatékos személynek biztosítanak lakhatási szolgáltatást. Közösségi tereik (nappali, étkező, folyosók, stb.) világosak, tágasak, megfelelő mozgásteret biztosítanak a kerekesszékek közlekedők számára is. Az épületben nők és férfiak egyaránt elhelyezést kaphatnak. A jelenlegi ellátottak életkora 25 és 95 év között oszlik meg. Zömmel magas támogatási szükséglettel rendelkező ellátottak veszik igényben ezt a szolgáltatást, akiknek fogyatékoságukhoz gyakran társul epilepszia és érzékszervi károsodás is, egészségi állapotuk miatt nagyrészt egészségügyi szakellátásban⁹ is részesülnek. A lakócentrumon belül pár **férőhely átmeneti jellegű**, ide rövidebb, határozott időre érkeznek lakók.

A munkatársi létszám a 30 ellátottra 22 fő, melyből 10 fő szakképzett, 12 fő önkéntes, ehhez a munkatársi számhoz adódik még hozzá a hétvégi segítők száma. Az önkéntesek közül vannak, akik rendszeres időközönként, hetente többször, vannak, akik csak hétvégenként jönnek, de olyanok is vannak, akik csak bizonyos programokra érkeznek. A ház vezetőjének a végzettsége „Heilerziehungspfleger”, amely olyan felsőközépfokú végzettség, amely magába foglalja az ápolást, gondozást, és a gyógypedagógiai fejlesztést is.

A szakképzett munkaerőből csak egy munkatárs dolgozik teljes munkaidőben, a többiek különböző óraszámú részmunkaidős munkatársak. Munkaidő beosztásuk általában 11 egymást követő munkanap, majd 3 nap pihenőnap. Nappal két műszakban 4-4 fő dolgozik, akik közül 2 önkéntes, 2 szakképzett

⁹ magyarországi terminológia szerint

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

munkatárs műszakonként. A munkatársak eset 9 óráig vannak, ezt követően érkeznek az éjszakai műszak, az éjszakai felügyelet nem része a szakmai létszámnak, azon felül van.

A lakók nagy része (2-3 kivétellel) napközben dolgozik, ezért a kollégák osztott munkarendben dolgoznak.

A lakók napjai strukturáltak:

- 5.30-kor napkezdés (tisztálkodás, reggeli)
- 8-kor indulnak a munkahelyeikre követően (gyalog, tömegközlekedéssel, támogató szolgálattal), illetve az idősek a nappali ellátást biztosító egységekbe, ahol a meleg ebédjüket is elfogyaszthatják.
- 15 órától érkeznek vissza a lakóhelyükre, ahol bekapcsolódhatnak a felkínált programokba (séta, sport, stb.)
- A szabadidős programok egy része lakócentrumon belül, egy része külső helyszínen zajlik. (színházi foglalkozások, sportolási lehetőségek, diszkó, istentiszteleti alkalmak és rendszeres kirándulások)

A lakócentrum szolgáltatásaiért az igénybevevőknek nem kell térítési díjat fizetni, kizárólag az állam (tartomány) által kerül finanszírozásra ez a típusú ellátás.

B. Tibériás Ház

A Tibériás ház 1891-ben épült, és a 70-es évekig folyamatosan éltek benne férfi. Ebben az épületben a lakhatás mellett az adománygyűjtés is zajlott. Mindenfélét gyűjtöttek, amiket aztán eladtak, és a bevételt visszaforgatták a működési költségbe. A 19. század végén az volt az épület koncepciója, hogy a munkát és a lakhatást egyszerre töltsse be, így az épületben találhatóak voltak különböző műhelyek is. Az 1960-as években kivezették a műhelyeket innen, és praktikusabb épületeket húztak fel a munkavégzéshez. Jelenleg 12 fő fogyatékos személy él itt, 1 fős apartmanokban, magyar terminológia szerint támogatott lakhatási szolgáltatást igénybe véve. Őket 12 fős munkatársi közösség segíti. Töreksenek az önállóságfejlesztésére, és az integrálásra. Az itt lakók olyan emberek, akik a képességeik miatt nem képesek a társadalomban önálló életre, vagy valamilyen okból fenyegetettek. Az épület támogató központ is, azok számára, akiket innen költöztettek máshová. Ők jöhetnek ide segítségért, tanácsért jelenleg ez 66 fős kört érint. A kiköltöztetett ellátottak egyedül, élettárral, vagy lakóközösségekben élnek, egyedül közlekednek, de részükre jelzőrendszeres segítségnyújtást működtetnek. Nagy hangsúlyt fektetnek ebben a kis közösségben is a szabadidős programokra, élmények szerzésére.

Az eredeti homlokzatot igyekeztek minél inkább megőrizni, az épület eredeti, téglaburkolatos jellegét megtartani. Belülről a mai kornak megfelelő, jól felszerelt belső tereket hoztak létre.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Bad Oeynhausen – Wittekindshof

Az intézmény története, célja

A Wittekindshof-i Diakóniai Alapítványt 1887-ben alapította Hermann Krekeler ev. lelkész a mai Bad Oeynhausen területén. Krekeler együtt szolgált Bodelschwingh-el a betheli diakóniai szolgálatban. Mivel Bethel eredendően epilepsziás betegek gondozását vállalta fel, így Krekeler meglátása szerint szükséges volt egy a fogyatékos személyek társadalmi és egyéni problémájának felvállalására. Mára ez az egyetlen kis épületben induló diakóniai szolgálat egész nagyra nőtt, és ma már Észak-Rajna-Vesztfália tartomány 20 településén van jelen és nyújtja szociális, diakóniai szolgálatait. Ha számok tekintetében nézzük, akkor azt kell mondanunk, hogy több mint 4000 fogyatékos gyermek fejlesztését, és teljes ellátását végzik, mindezzel párhuzamosan pedig a régióban közel 10000 fogyatékos személynek nyújtanak munkalehetőséget és terápiás célú foglalkozást.

Wittekindshof fennállása óta rengeteg változáson ment keresztül, 2000-2015-ig megduplázódott az intézmény, de volt olyan időszak is, amikor 2000 körüli ellátottjuk volt. A sok változás egyre több nehézséggel is járt, ekkora létszámnál, ennyi épületnél már komoly kihívást jelentenek a fejlesztési igények, azok finanszírozása, ütemezése, a fokozódó decentralizációs problémák szükségessé tették a szervezeti fejlesztést, a vállalat átstrukturálását. Ahhoz, hogy egy vállalat pontosan meg tudja határozni honnan hová tart, mi a vállalati stratégiája, szükséges egy olyan orientáció, arculat meghatározása, amelyből kiindulva, kellő pro-aktivitással biztosítani tudja a folyamatos működést, fejlődést.

Az alapítvány célja elsősorban a fogyatékos személyek támogatása. Mindezen tevékenység ellátását több szolgáltatási elem nyújtásával érik el.

2000 után a Wittekindshof Alapítvány kínálati szisztematikusan bővült. Az addig elsősorban ápoló-gondozói tevékenység mellett fókuszba került az alapellátás (a német szóhasználatban ambuláns), amely elsősorban a támogatott életformák széles skáláján fejlődött. Ennek a fajta paradigmaváltásnak következtében az eddigi intézményesített ellátás helyére belépett a saját otthonban, önálló életet lehetővé tevő, az egyéni életpályát figyelemmel kísérő személyre szabott támogatás.

Ennek a paradigmaváltásnak a legfontosabb ismérvei:

- a fogyatékos ember igénye/szükséglete kerül a középpontba
- formalizált módszerek helyett személyre szabott támogatás
- társadalmi érzékenyítés
- korosztálytól független támogatás
- az élet minden területén történő támogatás
- hálózatépítés a közösségi térben

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

A szakmai munkájukat meghatározó értékek:

- A fogyatékos személyek minden életszakaszban részt vehessenek a közösség életében (kapjanak ellátást és munkalehetőséget). Ennek feltétele: folyamatosan segíteni kell a munkába állásukat, közösségi integrációjukat
- Sokszínűség: minél többféle ajánlat, lehetőség biztosítása.
- Szeretettel van szolgálat ereje: Krisztusi motiváció, bánásmód a fogyatékos személyek ellátásában.
- Szakmaiság: széles körű szakosodás
- Megbízhatóság: folyamatoságot kell biztosítani a fogyatékos személyek részére. Elengedhetetlen, hogy az épek segítsék az inklúziót és legyenek elfogadók.

Ebben a folyamatban a korábbi nagy intézményi ellátást igyekeztek új helyszínen megvalósított „támogatott lakhatás” (magyarországi terminus) formájában kivitelezni. Ez praktikus azt is jelenti, hogy a városi lakótelep közelében, vagy akár a lakótelepen hoztak létre lakásokat a fogyatékos személyek számára. Ez a folyamat magával hozta azt is, hogy a régi szociális ellátás helyébe új szolgáltatásokat kellett életre hívni (pl.: speciális szakképzési programok, speciális munkahelyek, közösségi és információs pontok).

Mindez a folyamat magával hozta azt is, hogy az Alapítványnak új küldetésnyilatkozatot kellett elfogadni, megalkotnia. Az új küldetésnyilatkozat elfogadására széleskörű egyeztetés után kerülhetett sor. Az egyeztetésbe bevonták a munkavállalók mellett az egyházat, a politikai szereplőket, az üzleti élet képviselőit, az érintettek hozzátartozóit és a képzés, szakképzés, felsőoktatás szakembereit is.

A fenti gondolatmenethez rögtön hozzá kell azt is tennünk, hogy a 2000-ben elkezdődött folyamat, amit a magyarországi terminológiában „kiváltásnak nevezünk 18 év alatt (2000-2018) a decentralizált ellátási forma 87 ellátotti igénybevételről 1058-ra nőtt, az otthonunkban támogatott (ambuláns) ellátottak száma 12-ről 663-ra emelkedett, mindemellett pedig a „klasszikus” ápoló-gondozó intézményi ellátásban részesülők száma 2060-ről 638-ra csökkent, azaz 18 év alatt sikerült 70%-os kiváltást elérni.

Az intézmény által biztosított szolgáltatások

Az Alapítvány által nyújtott főbb szolgáltatások:

- lakhatás
- gondozás
- oktatás, képzés
- foglalkoztatás
- társadalmi életben való részvétel támogatása

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Látogatásunk során láthattuk, hogy mind a mai napig működnek nagy létszámú intézményegységek, – elsősorban magas támogatási szükségletű személyek számára - azonban ezen nagy épületekben is igyekeznek a lakószobákat 1-2 főre berendezni.

Finanszírozás

Az Alapítvány által nyújtott szociális szolgáltatásokat (például támogatás, oktatás, orvosi és terápiás kezelést) előre meghatározott díjakkal finanszírozzák. A finanszírozó (költségviselő) elsősorban a Lippe-i járás (LWL). Emellett finanszírozó még a gyermek- és ifjúságvédelmi alap, a Szövetségi Munkaügyi Hivatal, az egészségbiztosító, a nyugdíjbiztosító.

A Wittekindshof Alapítvány 2017-es éves forgalma mintegy 200 millió euró volt.

Prof. Dr. Dierk Starnitzke intézményvezető-lelkész gondolatai a paradigmaváltás kapcsán:

- A normalizációs, integrációs törekvések megvalósítása során a fogyatékos személyek igénye az elsődleges (különböző módszerek kifejlesztésére, alkalmazására volt szükség annak érdekében, hogy a súlyosan, halmozottan fogyatékos, verbális kommunikációra alig képes, vagy képtelen egyének valós igényét megismerhessék).
- A társadalmi érzékenyítés elvi síkon jól megvalósul, a mindennapok gyakorlatában még sok a feladatuk.
- Paradigmaváltást, a céljaik megvalósítását segítik:
 - elkötelezettség
 - átfogó koncepció
 - átfogó stratégia
 - megállapodások
 - konkrét tervek.
- A nagy létszámú intézmények megszüntetését, az inklúzió folyamatát segíti, hogy a fogyatékos személyeknek joguk van támogatásban részesülni, a tartományon belül bárhová költözni, és kinyilvánítani, hol, hogyan szeretnének élni.
- A kiváltást előmozdította a tartomány nagy létszámú intézménnyel kapcsolatos döntése, miszerint a tömeges jelenlét megszüntetése érdekében csökkenti a férőhelyszámot, valamint csökkenti a támogatást is.
- A közös konzultáció eredménye lett a részleges kiváltás elindítása:
- 10 segítő központot alakítottak ki különböző településeken, helyeken.
- A korszerű technológiával épített lakások, házak fenntartási költsége kevesebb lett, viszont az ellátórendszer fenntartása – a megnövekedett segítői létszámigény magasabb kiadásai miatt költségesebb lett.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

- A nagy létszámú intézmények férőhelyeinek folyamatos csökkentésével párhuzamosan nőtt az alap- és nappali ellátást, foglalkoztatást igénybe vevők száma.

Jó gyakorlat - Egészséges életmód a középontban

További speciális fejlesztések is történtek a problémafeltárásnak köszönhetően. A statisztikai adatok, az orvosi indikáció és a tapasztalatok alapján a fogyatékkal élők körében komoly probléma az elhízás, az elhízással járó betegségek kialakulása. Ez egy újfajta igény megjelenését eredményezte. Erre az igényre felelve 2014-ben számos településen önszervező csoportokat hoztak létre, ahol a tagok közösen meghatározzák az egészséges táplálkozás, a megfelelő testmozgás feltételeit, speciális recepteket osztanak meg egymással. A csoportok tagjai egymást erősítik és motiválják. Speciális esetekre létrehoztak egy lakóházat Lübeckben, kifejezetten az elhízott fogyatékosok számára. Maximum 18 hónapig laknak itt a lakók, ez idő alatt irányítottan elsajátítják az egészséges életmódot.

Jó gyakorlat – TEACCH megközelítés

Az autisták ellátására is külön program készült. Az ő esetükben az idő, a lakhatás és a tevékenységek fokozott strukturálása történt (TEACCH megközelítés), egyedi bánásmódban, sok esetben egyéni ellátásban részesülnek, megteremtve ezzel biztonságérzetüket, ami a fejlesztésük feltétele. Családtagjaik számára is segítséget nyújtanak, a járóbeteg-ellátás tanszék a rokonoknak tanácsadást, tréningeket szervez, külön autista specifikus otthonokat hoztak létre. További intenzív terápiás csoportokat hoztak létre (HPI) a pszicho szociálisan súlyosan zavart, viselkedésükben súlyosan konfliktusos autisták, fogyatékkal élők számára, az ő esetekben kiemelkedően fontos szerepet játszik az egyéni bánásmód, többnyire mindenkihez külön munkatárs, gondozó szükséges. Speciális igényű oktatást kapnak, a Needs Education legfőbb célja a rugalmasság növelése, meglévő készségek előmozdítása, mindig szem előtt tartva az egyén méltóságát.

Jó gyakorlat – Fókuszban a magas támogatási szükségletű ellátottak

A súlyosan halmozott, komoly szakápolási szükséglettel élők számára interdiszciplináris együttműködéssel működő otthonokat hoztak létre. Célja, hogy a lakó az intenzív ápolási ellátást ne kórházi körülmények között kapja, a megfelelő életminőséghez a változatos napi rutin, a biztonság, közösségi lét és az egyéni támogatás szükséges. Nagy hangsúlyt fektetnek a rokonok intenzív bevonására. Itt a lakók többsége egyáltalán nem rendelkezik semmiféle önellátási képességgel, ezért a méltóságuk megtartása miatt kiemelten odafigyelnek arra, hogy önrendelkezési képességük megmaradjon, s az a

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

lehető legmagasabb mértékben kifejezésre juthasson. Támogatott kommunikációval, segédeszközökkel, a kinesztetika segítségével a minimális észlelést, jelzést is értelmezni lehet (szemmozgatás, ujjhegymozgás...stb.), ezért az észlelések előmozdítása kulcsfontosságú a halmozottan sérült, kommunikációjukban erősen akadályozott személyek esetében.

Jó gyakorlat – Prader-Willi szindrómával élők támogatása

A Prader Willi szindróma (PWS) egy komplex neurokomportmentális genetikai diszfunkció, ami a 15 kromoszóma elváltozásából következik. Egyenlő arányban fordul elő nőknél és férfiaknál. Előfordulási aránya 1:12000-tól 1:15000-ig. A PWS jellemző módon csökkent izomtónust, alacsony növést, (növekedési hormon kezelés hiányában), kognitív hiányosságokat, hiányos szexuális fejlődést, viselkedési zavarokat, állandó éhségérzetet okoz, amely egy alacsony kalória fogyasztású anyagcserével kapcsolódva túltápláláshoz vezethet, ami veszélyezteti az életet. A második stádiumban („túlzott fejlődés”), ami 2-3 éves korban kezdődik, megjelenik a nagy étvágy, a súly ellenőrzésének nehézsége, motoros fejlődés késése és viselkedési zavarok. Más, problémát jelentő tényezők a következők lehetnek: negatív válasz bizonyos gyógyszerekre, nagy fájdalomtűrés, emésztési zavarok, légzési zavarok, hányás hiánya és instabil hőmérséklet. Súlyos orvosi komplikációk igen hamar megjelenhetnek a PWS-s betegeknek.

A Prader Willi szindrómásoknak is speciális ellátás biztosítanak. A járóbeteg-ellátás részlegesen minden életkorban tanácsadást nyújtanak, bevonva a hozzátartozókat, de van fekvőbeteg ellátásuk, rövidtávú lakhatásuk, segítséget nyújtanak az iskolával és munkavégzéssel kapcsolatosan is. A speciális, tipizálható mentális problémákat pszichológusok és más gyógypedagógiai szakemberek segítik. Céljuk a szociális készségek fejlesztése, az önellátási szint emelése és az egészséges életmódra való nevelés, kontroll kialakítása saját magukkal szemben.

Jó gyakorlat – Függőségben szenvedő fogyatékos személyek támogatása

Az intézmény alternatívát kínál a függőségben szenvedő fogyatékkal élők számára is. Leggyakrabban függőség az alkohol a könnyű elérés okán, de minden más szenvedélybetegség megfordul esetükben is. Zárt lakásokban, terápiával, strukturált napirenddel, motivációs eszközökkel, állatterápiával, szabadidős elfoglaltságokkal (zenekar) segítenek megszabadulni a függőségtől, az érintettel való megállapodás szerint.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Jó gyakorlat – Traumatizált gyermekek és fiatalok támogatása

A traumatizált gyerekek, fiatalok esetében is speciális terápiára van lehetőség az Abacus projekt keretében kifejlesztett módszerrel. Járóbetegellátás, vagy szakosított lakhatás keretében, célja a belső biztonság helyreállítása. A traumatikus eseményeket, melyek sok esetben erőszakos élethelyzetek, a vele járó sokkos állapotot a fogyatékkal élők nem tudják egyedül feldolgozni. Ez legtöbbször szorongást, pszichés zavarokat, félelmet, feszültséget, figyelem- és koncentrációzavart, súlyosabb krízis esetén akár poszttraumás stressz-zavart okozhatnak. Traumapedagógiai módszerek segítségével, megbízható kapcsolatok kialakításával, átlátható, stabil életkörülményekkel a belső biztonság helyreállítható.

Ezek a speciális programok, melyek átmeneti bentlakással, célzott terápiákkal hatékonyan kezelnek speciális helyzeteket, teljes mértékben hiányoznak a magyar ellátásból, a kiváltásokat követően számolni kell az ezekhez hasonló problémák tömeges megjelenésével, az említett módszerekhez hasonló módszertanokkal hazánkban is készülni kell.

Jó gyakorlat – Sokrétű foglalkoztatás

Foglalkoztatás Wittekindshofban rendkívül sokrétű. Az erre való felkészítések, képzések egy része helyben, egy része Bielefelddel közösen történik. Asztalosműhelyükben egyedi bútorok tervezése, gyártása történik vállalatok és magánszemélyek számára egyaránt. Fal és mennyezetburkolattal, gipszkartonozással is foglalkoznak. Működtetnek fémmegmunkáló és műanyagvágó üzemet is, de csomagolóüzemükben ipari megrendeléseket is teljesítenek. A varrodában szabás, varrást, szövést vállalnak, javítják a mosodában felmerülő hibákat. Szolgáltatásaik közé tartozik a festés, legyen szó kültéri vagy beltéri vakolatról, de kőműves munkákat is vállalnak. Autószerelőműhellyel is rendelkeznek. Kert és tájvédelmi szolgáltatást is nyújtanak, a munkákat a fogyatékkal élők és az ép munkavállalók mindig közösen végzik. Mosodájukban személyesen is jártunk. A nagy helységekben mosást, szárítást, gőzölést, száraz tisztítást, címkézést, csomagolást végeznek részben saját intézményeikben élő lakók számára, részben piaci szolgáltatásként a térségben szolgáltatóknak (szálloda, étterem, iskolák, óvodák), és civileknek egyaránt. A mosoda kölcsönzéssel is foglalkozik, önálló készletéből megrendelés alapján kölcsönöz törölközőket, ágyneműket, konyhai kendőket más szolgáltatást nyújtó intézmények számára. Az üzem rendkívül felszerelt, nagyüzemi szolgáltatásra alkalmas modern gépállománnyal rendelkezik, a kiszállítást főleg saját teherautókkal oldják meg.

„Manufructur” élelmiszeripari üzemük rendkívül gyorsan fejlődik, gyarapodik, több városban működnek már. Az ötletet a Bad Oeynhausenben lévő almaborgyár adta, ahol lekvárt, szószoikat, ecetet és olajtermékeket, ketchupot, gyümölcslejt gyártanak, palackoznak. Boltjaikban árulják a termékeket, ahol frissen sült kenyeret, kalácsot, egyéb péktermékeket is készítenek. Mára van üzem Mindenben, Hannoverben is.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Központi konyhájukban is nagy számban foglalkoztatnak fogyatékkal élőket. A konyha helyben fogyasztásra is főz menürendszerű ételeket (éttermi szolgáltatás), illetve Wittekindshof lakóterületein és műhelyeiben biztosítja az ebédet, de rendelést és kiszállítást is vállalnak (oktatási, szociális intézmények, rendezvények). Friss alapanyagokból, változatos étrendet, speciális diétás menüket is biztosítanak. A központi konyha a térségben kávézókat is működtet.

KIZ Café KLEE Minden

Az intézmény története, célja és szolgáltatásai

Az első központot 2005-ben hozták létre. Az ötszáz éves, igényesen felújított, akadálymentesített, célszerűen és esztétikusosan berendezett kávézó – centrumként - az információcseré és a kapcsolatteremtés, a közösségi élet színtere, helyszíne. A kávézóba – vendégként - bárki betérhet az utcáról, megismerkedhet és bekapcsolódhat a szervezett programokba is

Ez a megoldás sokkal inkább segíti az akadályozott emberek társadalmi beilleszkedését, elfogadását, mint a megüresedett ápoló-gondozó otthon épületeiben kialakított a közösségi tér, centrum.

Összesen tíz, hasonló segítő központot hoztak létre a települések frekventált területein annak érdekében, hogy a lakócentrumokban élő, illetve támogatott lakhatás szolgáltatást igénybe vevő személyek könnyen elérhessenek egy olyan helyet, ahol:

- segítséget kérhetnek, kaphatnak szociális szakemberektől,
- fejlesztő, illetve szabadidős programokon vehetnek részt
- ismeretsegeket köthetnek az ide betérő és a szolgáltatásokat igénybe vevő, ide betérő érdeklődő, nem fogyatékos személyekkel
- munkalehetőséget is találhatnak néhányan

Negyedéves programjaikról jól áttekinthető, színes kiadványokból (akadálymentesített) értesülhet minden érdeklődő. Választható programok:

- Vasárnaponkénti istentisztelet, felolvasás, közös éneklés, főzőtanfolyam, színházlátogatás, kirándulások, nyaralások, siketek részére szervezett találkozók.
- Étkezési lehetőséget biztosítanak munkanapokon saját maguk főzte ételekkel, hétvégén pedig a központi főzőkonyháról ideszállított készétellel.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

A kávézó vezetője diakónus, munkatársai is rendelkeznek szakirányú végzettséggel. A kávézóban folyó segítő tevékenység mellett részt vesznek a lakócentrumokban élő, 4 órás felügyeletre szoruló személyek ellátásában. Előzetes egyeztetés alapján konzultációra is lehetőség van, nemcsak a lakóknak, hanem azok rokonainak is. Az információnyújtás elsősorban saját ellátórendszerükről történik, de felvilágosítást adnak a tartományban lévő egyéb ellátórendszerekről is. A kávézó teljesen akadálymentesített, bárki betérhet fogyasztani. A tapasztalat azt mutatja, hogy azok a látogatók, akik nem célzottan jönnek pusztán érdeklődésből térnek be.

Jó gyakorlat – Lakócentrum

Minden nevű település egyik 3 szintes lakócentrumában 24 lakó él, valamennyien 24 órás ellátás keretében kapnak támogatást. Az épület teljesen akadálymentes, az emeletre történő feljutást lift segíti.

Többek halmozott fogyatékoságuk, magas életkoruk miatt nem tudnak már dolgozni. A jobb fizikai állapotban lévő fiatalabb lakók a támogató szolgáltatás szállító járműveivel jutnak el Wittekindshof valamelyik műhelyébe.

19 rész és főállású munkatársat (2/3 1/3 arányban) foglalkoztatnak a lakócentrumban.

Modern homlokzatburkoló anyagokat alkalmaztak, tagolt, szinte játékos homlokzati kialakítás jellemzi. Igényesen kialakított mind belső tereit tekintve, mind külső megjelenésében. A belső alaprajzi elrendezésére jellemzőek a tágas, világos terek. A szobákban, közösségi terekben, sőt a konyhákban is meleg padlóburkolatot fektettek. Jellemzően egyágyas szobák kaptak benne helyet, két szobához tartozik 1 fürdőszoba. Az akadálymentes fürdőkben egy zuhanyzó, mosdó és WC található, a fordulási sugárhoz megfelelő helyigénnyel. Két külön konyha került kialakításra a földszinten. Elrendezés szempontjából az egyik U alakú (láthatóan ezt használták rendszeresebben), a másik pedig egy egysoros konyha. Mindkettő akadálymentesített a mozgásukban korlátozottak részére.

U-alakú konyha: A munkapult nem állítható magasságú, hanem fixen került beépítésre, de alacsonyabban, mint egy normál konyhában. Nem tartalmaz alsó szekrényeket. Ily módon a mosogatóhoz, a főzőlaphoz, előkészítő pultszakaszhoz kerekesszékekkel is oda lehet férni. A felső szekrények a normál magassághoz képest kicsit lejjebb helyezkednek el. A sütő alja a padló szintjétől legalább 40cm-re helyezkedik el és ajtaja oldalra nyílik. Az elektromos kapcsolók a munkapult oldalába, illetve a felső szekrények alatt, de a munkapult felett kerültek elhelyezésre. A munkalap színe és a bútorlap színe kontrasztos, ami a látássérülteknek jelent segítséget.

Egysoros konyha: az egyik közösségi tér (használható étkezőként is, és nappaliként is) fala mentén helyezkedik el/húzódik végig; ez a konyha mindenben hasonló kialakítású, mint a fent ismertetett U alakú, kivéve, hogy itt az elektromos sütő és mosogatógép a munkapult alá kerültek beépítésre. Ennek előnye, hogy több hasznos

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

pultfelület keletkezik/marad, hátránya viszont, hogy ezen berendezések aljától nem biztosított a 40 cm-es távolság a padlótól, ami kerekesszékes használó esetén javallott lenne. Az oldalra nyíló sütő Siemens gyártmány, típusa HTHB33; E-Nr.: HB33R550 / 04) Internetes keresés alapján már kifutott termék.

A dunaalmási tankonyha projekthez leginkább ez hasznosítható, adaptálható.

Jó gyakorlat – Támogatott lakhatás

2011-ben adták át az első támogatott lakhatást, melyben nyolcan laktak. A tárgyi feltételeket az első lakók bevonásával, közreműködésével igyekeztek kialakítani.

Az elmúlt 6-7 évben a település különböző pontjain biztosítanak lakhatást és támogatást fogyatékos személyek számára. Mindösszesen 11 darab két fős és 8 db 1 fős lakás biztosít jelenleg támogatott lakhatási szolgáltatást. A lakások egy része akadálymentesített – de nem mindegyike -, így minden szükségletre tudnak reagálni.

Lakásból alakították ki a központi irodájukat is, ahol – 11 főállású munkatárssal - biztosított a 24 órás személyes és telefonos segítségkérés lehetősége és a segítségnyújtás. A lakásokba, szükség szerint, segélyhívó készüléket (jelzőgombot) is elhelyeznek.

A támogatott lakhatás lakóegységeibe a nagy intézményi gondozásból kikerülő, vagy a korábban saját családjukban élő, esetleg nappali ellátást igénybe vevő fogyatékos személyek költöztek, költözhetnek.

Minden személy esetében – a szükségleteit felmérve - határozzák meg a biztosítandó ellátás, szolgáltatás formáját, időtartamát.

A korábban remélnél is nagyobb eredményeket hozott a támogatott lakhatás szolgáltatás. Fejlesztő programok keretében sajátíthatják el a fogyatékos személyek a bevásárlással, házi munkák végzésével, ételkészítéssel, stb. kapcsolatos ismereteket és a szabadidő eltöltésének értelmes és hasznos módját. Fejlesztik a szociális készségeiket, segítve a kapcsolatfelvételt közvetlen környezetükben élőkkel, a munkatársaikkal, megtanulhatják, hogyan barátkozzanak, miként létesítsenek kapcsolatot a közvetlen környezetükben, a munkahelyükön.

Mindezeknek köszönhetően, hat-hét év elteltével pl: a nappali ellátásból támogatott lakhatásba költözött személyeknek átlagban mindösszesen heti 7-8 óra segítséget igényelnek ahhoz, hogy önállóan lakjanak és vezessék a háztartásukat.

A támogatott lakhatás lakását a fogyatékos személyek részére nagyrészt bérlik.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Az egyik 2 fős lakásban jártunk. A többszintes, többlakásos lakóépület egyik földszinti lakását bérlő 2 fogyatékos személy. Minden város egyik szép részén található, Fachwerk házak övezik. Maga a bérelt ingatlan nem fachwerkes, hanem szerelt téglá homlokzatburkolatú, de az egész épület homlokzata fehérre festett. A lakás akadálymentesen megközelíthető, de maga a lakás nem akadálymentesített, sem a konyha, sem a fürdőszoba (zuhanyzótalca pereme magas).

Jó gyakorlat – Hálózatépítés

A hálózatépítés egyik legfőbb eszköze az a közösségi tér (KIZ Café KLEE), ahol lehetőséget biztosítanak a találkozásra. A Wittenkindshof Alapítvány által működtetett 10 „Kapcsolattartó és Információs Központ” mindegyike jól megközelíthető helyen, és lehetőleg a támogatott lakhatásban (magyarországi terminus) élők által is könnyen elérhető távolságban helyezkedik el. Ez a találkozóhely kívülről nézve semmiben nem tér el egy átlagos kávézótól. Ha azonban közelebb megyünk, akkor azt tapasztaljuk, hogy a KIZ egy találkozóhely ahol a fogyatékosokkal élőknek lehetőségük van találkozásokra, társadalmi kapcsolatokra, szabadidős tevékenységekre és mindezt kevésbé rideg intézményes keretek között. Mind a tíz KIZ kapcsolattartó pont nagy részben a Wittekindshof Alapítvány által fenntartott lakhatási lehetőséget használók támogatására szolgál.

A KIZ nyitva tartása, és programkínálata a vendégek igényeihez és kívánságaihoz próbál igazodni. Tevékenységi körükben a különböző érdeklődési körű csoportok találkozóján túl az edukatív jellegű foglalkozások is szép számmal megjelennek.

A nyitva tartásnál fontos említést tenni, hogy nem a hivatali időbeosztásnak megfelelően tartanak nyitva, hanem nyitva tartásuk a foglalkoztatási pontok (eeWerk) munkaidején túli nyitva tartással üzemelnek, elsősorban a délutáni és az esti órákban.

A KIZ munkatársai elsősorban szociális és vagy diakóniai végzettséggel rendelkező szakemberek.

Magyarországi gyakorlatunkban leginkább az idei évben induló Információs és Koordinációs Pontok tevékenységével lehetne párhuzamot vonni. Azonban egy nagyon fontos különbség, hogy míg a magyarországi rendszerben ez a szolgáltatás egy tanácsadó köré épül, és legfőbb tevékenysége az információátadás, addig a most megismert KIZ gyakorlatában a direkt információátadás sok esetben másodlagos, hiszen sokkal inkább előtérbe kerül a társadalmi kapcsolatok sokszínűségéből adódó életminőségbeli előrelépés. Egy hely ahol elfogadnak, lehetek önmagam, a nélkül érezhetem önfeledten boldognak magam, hogy bármiféle társadalmi diszpozíció kötne.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Eben-Ezer - Lemgo

Az intézmény története, célja és szolgáltatásai

Észak-Rajna Vestfália tartomány területén az Eben-Ezer Alapítvány egy közepes méretű szociális szolgáltató. Ellátási profilja nagyban hasonlít a korábban már bemutatott Alapítványok működéséhez. Múltját tekintve is a korábbi Alapítványokkal egy időszakban alapított szervezetről beszélhetünk. A német belmisszió hatására felélénkülő szociális szerepvállalás indította az Eben-Ezer Alapítvány szolgálatát is.

Elmondható, hogy ez az intézmény is szerves része az evangélikus egyháznak, és működésében a protestáns diakónusi hagyományok szembetűnően megjelennek.

A protestáns alapítványt Simon August Topehlen tanár alapította 1862-ben, 1979 óta jogilag önálló alapítvány, de mai napig a németországi evangélikus egyházhoz szorosan kötődik. Topehlen felismerte, hogy vannak olyan személyek, akik tanulásukban erősen akadályozottak, a különféle fogyatékkal fogvatékkal élők a hagyományos tanulási módszerekkel nem képesek elsajátítani az iskolarendszerbe átadni kívánt tudanyagot. Az intézményt azért hozta létre, hogy az ott dolgozó munkatársakkal, speciális módszerekkel, keresztyéni felelősségvállalással és szeretettel tanítsák diákjaikat, az ő egyediségéből fakadó igényeik figyelembevételével. Az intézmény az 1920-as évekre közel 300 fő lakhatását, tanítását végezte. A II. Világháború idején 300-ról 800-ra nőtt a lakosaik száma, eközben az alapítvány folyamatosan bővült, vásárolt területeket. Mára 1000 lakója van az intézménynek. Ebből 300 fő lakik városi lakásokban, házakban, 150 fő teljesen önálló életvitelt folytat, magának bérel lakást, amelynek költségét a város állja, törvényileg meghatározott keretekkel (m² előírás). A lakókkal száz munkatárs foglalkozik, diakóniai küldetését ökumenikusan, az összes keresztyén egyházzal együtt végzi. Emellett partneri viszonyt folytat számos civil szervezettel, céggel, akik a hátrányos helyzetűeket támogatják. Az önkéntesség is nagy hagyományokkal bír az alapítványnál, mindegyik lakhatási formában napi szintű az önkéntesek jelenléte, vannak akik konkrét feladatokat vállalnak (sétálás, felolvasás, bármi, ami nem igényel szaktudást), vannak, akik konkrét programokra, eseményekre vállalnak feladatot. Az alapítvány „barátai” alapítottak egy egyesületet, pénzt gyűjtenek (évi 35 euro/fő minimum befizetés), projekteket, vásárlásokat finanszíroznak, olyan eszközökre, programokra amelyek már nem férnek bele a fenntartó költségvetésébe.

Az Alapítvány jelenleg 6 helyszínen kínálja a szolgáltatásait. 730 főt látnak el a környéken, 300 főt Lemgo városában. 150 fő közülük teljesen önálló életet él, természetesen a szükséges segítség számukra is elérhető. 30 fő jelenleg felkészítés alatt áll, az önálló életre, 120 fő pedig a település családi házaiban, támogatott lakhatási szolgáltatást vesz igénybe.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Látogatásunk során itt kaphattunk talán a legrelevánsabb információt a támogatott lakhatással kapcsolatban (Ambulant Betreutes Wohnen). 2003. július 1-jén került bevezetésre az első támogatott lakhatási forma. Intézményi filozófiájuk szerint minden embernek szüksége van egy olyan helyre ahol otthon lehet, így az autonóm életteret alapvető fontosságúnak tartják. Ezen szolgáltatási forma zömében lakócsoportokban vagy megosztott apartmanokban szerveződik, ahol 1 vagy 2 ágyas szobák állnak a beköltözők rendelkezésére. Az ellátás különböző gondozás intenzitással történik, amely mindig a szükségességéhez igazodik.

Az Alapítvány ellátottai felnőtt, zömében fiatal emberek. Munkahelyük minden esetben más helyszínen található, mint az életterük. A támogatott lakhatásként megvalósuló lakhatási körülményei különbözőek, de minden házban jellemzően egy, vagy két fős szobákban élnek, és minden esetben megválaszthatják az ellátottak, hogy kivel és hol szeretnének élni. Így van lehetőség akár egyedül is élni egy lakásban, az Alapítvány ebben az esetben is bérlői lakhatást, vagy az ellátott a saját bevételeiből fizeti. Alapvetően, hogy joga van mindenkinek ott élni, ahol szeretne!

Külön érzékenyítést nem szerveztek a leendő szomszédoknak, egyszerűen csak megvásárolták a házakat, lakásokat, és beköltöztek azokba. Beköltözés után illendően becsengettek a szomszédokhoz, bemutatkoztak, és közölték, hogy ezentúl ott fognak élni – ahogy ez Németországban alapvetően szokás. Alapszabályként beszámoltak arról, hogy szomszéd nemtetszése miatt nem költöztetnek el lakókat, csak nagyon kivételes, ritka, nagyon indokolt esetben (egy alkalommal fordult elő, hogy egy viselkedészavaros ellátott jelenléte nyugtalanságot okozott, őt elköltöztették máshová, és 24 órás segítséget kapott). Idősödés, és/vagy állapotromlás esetén sem költöztetnek el senkit más épületbe, úgy gondolják, hogy ezekben a helyzetekben több segítőtől, az addigi életterén kell segítséget nyújtani a fogyatékkal élő embernek. Kezdetben voltak nehézségek, pl: este sokáig hangosan hallgatták a zenét, vagy nem fordítottak elég gondot a környezetük tisztán tartására, de ezek a nehézségek kb. 1-1,5 év alatt kezelhetővé váltak, vagy megoldódtak.

A **felkészítő folyamatról** az Alapítvány munkatársai elmondták, hogy ha van család, akkor általában nem kerül ki a fogyatékkal élő ember a családból, csak nappali ellátást vesz igénybe, és a munkahelyére jár. Akinek nincs, vagy meghalt a családja, jellemzően ők költöznek be az alapítvány épületeibe. A beköltözés 2 hét próbaidővel kezdődik. Az érdeklődő kiválasztja hol szeretne élni, és 2-3 hétre beköltözik, ún. próba lakhatásra, általában a nyári szünetben. Az alapítvány nem szabhatja meg, hogy valaki hova kerüljön, és azt sem mondhatja, hogy valakit nem vesz fel, aki egyébként fogyatékosága okán jogosult az ellátásra.

Az ellátást az állam finanszírozza, az Alapítványhoz érkezik, és az ellátott kap belőle zsebpénzt, de az ellátott saját jövedelme a munkabére, amellyel rendelkezhet. Ezt azonban a törvényes képviselője korlátozhatja az ésszerűség és az egyéni szükségletek alapján. Lehetősége van az ellátást igénybe vevőnek arra, hogy saját maga döntse el, hogy mire költ, de pl. ruhavásárlásra kedvezményesen is az Alapítvány boltjában. Gondozási szükséglet szerinti differenciált állami támogatást kap az Alapítvány, 3 kategória szerint.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Az Alapítvány által működtetett központi szolgáltató egység igény szerint ki tudja elégíteni a támogatott lakhatásból érkező igényeket (pl. étkeztetés, mosodai szolgáltatás), így a személyes támogatást végző szakemberek a rendelkezésre álló időt maximális a lakók közvetlen támogatására, foglalkoztatására és kikapcsolódására tudják fordítani.

A támogatott lakhatás finanszírozási formája

1 fő	legalább 45m ²	bérllet 4,25eur/m ²	Lemgo város önkormányzata finanszírozza
2 fő	legalább 60m ²	bérllet 4,25eur/m ²	Lemgo város önkormányzata finanszírozza
közvetlen ellátásra (pl. gondozás)		3-9 óra6hét (55eur/h)	Tartományi finanszírozás
személyes igény (pl. tv, telefon)			nyugdíj, munkabér, költőpénz

Az ellátást igénybevevők vagy munkavállalóként dolgoznak az Alapítvány működtetésében lévő eeWerk műhelyeiben vagy nyugdíjban részesülőként strukturált napi tevékenységben vehetnek részt. A fogyatékos személyekre irányadó nyugdíjkorhatár 50 év.

Finanszírozás

A lakócentrumokat, bentlakásos intézményeket a tartomány finanszírozza. Az enyhe fogyatékosokkal élőkre 65 €-t, a súlyosan vagy halmozottan fogyatékosokra 170 €-t fizet az állam/tartomány naponta a fenntartónak. Az intézmény ebből állja a lakó összes költségét, ebből 108 €-t fizet ki havonta zsebpénzként számára, évi 225 €-t biztosít ruházkodásra. A lakó a foglalkoztatásából származó fizetésével szabadon rendelkezhet, segítői csak tanácsot adhatnak. Szélsőséges esetekben a „gondnoka” beleszólhat anyagi kérdésekbe. Az ambuláns lakhatási forma esetén a finanszírozó a város, fizeti az albérlletét, de a rezsit, megélhetés költségét a lakó állja. részben a fizetéséből, részben a tartománytól kapott életvitelt biztosító összegből.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Jó gyakorlat – Strukturált napi elfoglaltság

A foglalkoztatásban részt nem vevő ellátottak (nyugdíjasok) heti 6 és 15 óra közötti időtartamban vehetik igénybe a strukturált napi elfoglaltságot, ami jelentheti egy szakkörbe vagy különböző szabadidős tevékenységbe történő bekapcsolódást. A lehetőségeket a város adta környezet és kínálat határozza meg első rendben. Az kikapcsolódási, szabadidős tevékenységet a tartomány finanszírozza.

A strukturált napi elfoglaltság lehetősége döntő fontossága azoknak az embereknek akik betegségük és / vagy fogyatékoságuk miatt nem vagy csak esetenként vesznek részt a megváltozott munkaképességű emberek munkahelyén (WfbM).

A strukturált napi elfoglaltság keretein belül igyekeznek a kliens képességeiknek és igényeinek megfelelő tevékenységet felajánlani nyomásgyakorlás nélkül. Alapelveként törekednek arra, hogy minél önállóbbak legyenek a nyugdíjasok, segítenek neki olyan közösségeket találni, ahol még eltöltheti a szabadidejét, akár helyi kisközösséget, gyülekezetet.

Ez a típusú szolgáltatás egész Németországra érvényes, de tartományonként változó, hogy hány órában maximálják az igénybe vehető órakeretet.

Jó gyakorlat – Cafe Vielfalt (Mittelstraße 6, 32657 Lemgo)

2010. áprilisában nyitott a kávézó Lemgo régi városközpontjában azzal a céllal, hogy egy közösségi tér legyen, amely a fogyatékos személyek akadálymentes találkozási helye lehet. A 16. századból származó gondosan felújított történelmi épületben a korszerű akadálymentes építészet ötvözi a kényelmet és az ízléses modernitást, amely megfelel mindazoknak, akik betérnek a kávézóba. A kandallóteremben és az egyedülállóan felújított pincében – mindkettő 1597-ből származik- megtalálható az ünnepléshez és a különböző rendezvényekhez szükséges hangulat. A Café Diversity egy olyan csoport, amely fogyatékkal élő, és nem fogyatékos emberekből áll. Kezdetben csak kávézóként üzemelt, de később bővítették a szolgáltatásaikat, szomszéd településen is nyitottak kávézót, illetve főtt ételek is felkerültek a palettára. A telephelyekkel együtt összesen 30 munkatársat alkalmaznak, akik közül 15 ép, és 15 fogyatékkal élő. A fogyatékkal élők gyakorlatot szerezhetnek, majd később a szakterületre vonatkozó szakképesítést, és elhelyezkedhetnek a nyílt munkaerőpiacon is, ahogy erre volt is már példa. Összesen napjainkban 4 hasonló kávézót működtet az Alapítvány, ahol 1 ép szakács mellett fogyatékkal élő segítők dolgoznak műszakonként. Együttműködnek egy gazdálkodó alapítvánnyal, így számos alapanyagot helyben termelnek meg, szintén fogyatékkal élő munkatársakkal. Minden étel, amit kínálnak helyben készül, meleg ételek, sütemények, egyéb desszertek.

Hétköznap reggel 9 és délután 6 óra között vannak nyitva, kérésre tovább is, de akkor már nem fogyatékos személyek végzik a munkáét. A környék

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

hamar befogadta a különleges kávézót, egyedül a konkurencia féltékenységével kellett megküzdeniük, de mára már jóban vannak. Nemrégiben a tartománytól megkapták azt a minősítést, amely kimondja, hogy teljes körű akadálymentesítéssel rendelkeznek, még a kávézó honlapja is.

Alapelvük, hogy mindenki számára fontos az, hogy képes legyen a munkára, de a tehetségek, képességek és korlátok különböző módon jelennek meg az ember életében. Ez mindnyájunkat egyedülállóvá tesz, de nem tesz senkit különbbé, értékesebbé, vagy kevésbé értékesé. Céljuk, hogy a fogyatékossgal élő ember is büszke legyen arra, amit tenni tud, amivel hozzájárul a fejlődéshez. Azt vallják, hogy a teljesítményt nem lehet egyedül mennyiség szintjén mérni.

A kávézóban a magasabb szakképzettséget igénylő munkát kivéve a munkatársak mindegyike fogyatékos személy. Hideg-meleg italok mellett meleg ételt is kínálnak, saját konyhával működnek. A konyhában egy egészséges szakács dolgozik, aki mellett segédkeznek a fogyatékossgal élő személyek. A kávézó megnyitásakor nehezen fogadták el őket a közelben működő vendéglátó egységek, főként azért, mert olcsóbbak voltak. Mára sikerült elfogadtatni magukat, jó kapcsolatban vannak a helyi vállalkozókkal. Gyakorlati helyként működnek, oktatják a vendéglátó szakmát számukra, próbálják felkészíteni őket arra, hogy a nyílt munkaerőpiacon is tudjanak munkát vállalni.

Jó gyakorlat – eeWerk Foglalkoztató Központ

A fogyatékos személyek munkavállalása során nagy hangsúlyt fektetnek a személyes kísérésre (ABM), ahol a szakmai fejlődés és a személyes támogatás nagy hangsúlyt kap. Ezen támogatás során a munkavállalót képzéssel, egészségmegőrző intézkedésekkel és személyiségfejlesztéssel is kísérik. Ebben a folyamatban a fogyatékossgal élő munkavállaló is aktív szereplő.

Tevékenységekben három nagy területet lehet elkülöníteni:

- 1, Mezőgazdasági és feldolgozóipari tevékenység (parkrendezés, krumpli feldolgozás, tejüzemi tevékenység)
- 2, Faipari és összeszerelő-üzemi tevékenység
- 3, Kézműves tevékenység (foltvarró műhely, szövés, textilműhely)

A munkafolyamatok során elmondható, hogy mindvégig jól, szisztematikusan felépített tevékenységsor az amit az egyes munkavállalóknak el kell végezni. A munkatevékenység során nagy gondot fordítanak a személyes támogatásra. Úgy is lehetne mondani, hogy a tőkés társadalmak bérmunkás viszonyait alapul véve itt a munkavállalók egyéni szükséglete megelőzi a profitmaximalizálás elvét. Amikor egy munkavállalónak szüksége van pihenésre, akkor nyugodtan el tud vonulni, és lehetőség van pihenésre. A használati eszközök

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

vonatkozásában is elmondható, hogy a munkavállaló maximális biztonságát mindvégig szem előtt tartva alakították ki az egyes munkaállomásokat.

A foglalkoztatást éppúgy, mint a foglalkoztatottak munkabérét részben, vagy teljesen a tartomány finanszírozza. A fogyatékos munkavállalók nagyon különbözőek, fizikai állapotuk, mentális viselkedésük is igen sokrétű. Ennek ellenére a munkafolyamatok viszonylag zavartalanul zajlanak, ennek oka, hogy mindenki rendkívül egyszerű, könnyen elvégezhető feladatot kap, a műhelyek rendkívül modern gépekkel vannak felszerelve, amelyek a munkafolyamatok nagy részét elvégzik. Minden műhelyben vannak a szakmát tudó szakemberek és szociális szakemberek egyaránt. Ennek köszönhetően a krízishelyzeteket, viselkedésproblémákat azonnal, hatékonyan kezelni tudják. A műhelyekben famegmunkálási, ipari és elektromos szerelési, textilipari, konyhai, mezőgazdasági, élelmiszeripari feladatokat lehet végezni. A munka-rehabilitáció elsődleges célja itt is az elsődleges munkaerőpiacra történő integráció. A rehabilitációt itt is közel másfél éves felkészítés előzi meg.

Az „üzemi” területen megtalálhatóak a nagyobb épületkomplexumok és a kisebb alapterületű szabadon álló épületek is. Akadnak a régebbi épületek közt olyanok, amelyek új, vidám homlokzatburkolatot kaptak. Jobbára pillérvázis épületekről beszélhetünk. Van ahol a közösségi tereknél mobilfalakat alkalmaznak (az aktuális szükség szerint egybenyithatóak a terek vagy épp leválaszthatóak egymástól). Minden szempontból akadálymentes információs pultok is kihelyezésre kerültek. Mind az épületen belüli közlekedés akadálymentesen megoldott, mind az épületen kívüli, épületek közti területen.

Jó gyakorlat – Bethanian lakócentrum

A műhelyépületek közvetlen szomszédságában lévő *lakófunkciójú épületek* jellemzően földszintes kialakításúak, üdülőterülethez hasonló elrendezéssel. Jobbára nyereg-, vagy félnyeregűtűs épületek ezek, de megtalálható a lapostetős is. Szinte az összes épület tetejére helyeztek napelemt. A munkaidő lejártá után van, aki egyedül megy haza, sétál át a lakóhelyéhez, van, akiket kísérnek, van aki kerekesszéssel érkezik, a messzebb lakókat pedig támogató szolgálat szállítja haza.

Az épület 4 lakóegységből áll. Lakóegységenként 10 ellátottal. 2 ápoló-gondozó jut 10 ellátottra. Az épületben magas támogatási szükségletű / halmozottan fogyatékos személyek élnek együtt. A 10 főből 4 fő vesz részt a műhelyekben végzett munkában, a többieket helyben foglalkoztatják. Az összesen 40 ellátottra 36 gondozó jut, akiknek a fele szakképzett. Jogszabályi előírás, hogy a szobák 80%-a 1ágyas legyen. A gyógyszerelést nem a munkatársak végzik, hanem a gyógyszertár kiporciózva, névre szólóan egy hétre csomagolva küldi, külön erre a célra rendszeresített adagolóban. A földszintes épületben tágas, világos terek kaptak helyet. A fent említett faipari műhelyben gyártott bútorok képezik az itteni berendezési tárgyak nagy

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

részét. A szobák szépen berendezettek, egyéni dekorációval ellátottak. Itt is vannak speciális emelő-, mozgatást segítő eszközök. Az ágyak is speciálisak – emelhetőek, dönthetőek, guríthatóak, segélyhívóval felszereltek, lényegében funkciójukat tekintve megegyeznek a kórházi ágyakkal. A fürdőben volt egy speciális fürdetőkád: egyik oldala mentén felnyitható – ezzel nagyban megkönnyítve a fogyatékos személy be- és kiemelését -, szintén minden irányba mozgatható.

Biztosított az itt élők folyamatos felügyelete, szakápolása, gondozása és az aktuális állapotuk, terhelhetőségük függvényében a lakócentrumon belüli, illetve kívüli mobilizálásuk, a különböző foglalkozások, terápiás alkalmak helyszínére kísérésük.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Összegző tapasztalatok

- Az elköteleződést mélyíti és javítja a szakmai munkát, ha az adott közösség, szolgáltató megfogalmazza a tevékenységüket megalapozó értékeket. *„Csak tiszta értékek mentén lehet célirányosan fejlődni.”*
- A megismert szolgáltatási rendszerről elmondható, hogy a lakhatás és a többi szolgáltatási elem egymástól teljesen elkülönült módon van jelen. Minden olyan fogyatékos személyt, aki nem számít nyugdíjasnak, bevonnak a foglalkoztatásba. Ez gyakorlati értelemben azt jelenti, hogy a napirendje szerint reggel 8-tól délután 15-16 óráig egy foglalkoztatónak, műhelynek nevezett helyen tartózkodik, így lényegében a hazai értelemben vett lakhatást szolgáló intézmény napközben kiürül.
- A foglalkoztatóban, a műhelyekben biztosítottak azok a szolgáltatások, valamint tárgyi feltételek, amelyek a hazai nappali intézménnyel körülbelül egyenértékűek. A lakhatással összefüggésben a reggeli és esti órákban látnak el kapcsolódó gondozási feladatokat. Az éjszakai időszakban pedig a legminimálisabb felügyelet valósul meg élők munkával, s gyakran élnek a korszerű jelzőrendszeres eszközök alkalmazásának lehetőségével.
- Az intézményes ellátás munkavállalóinak foglalkoztatása jelentősen eltér a hazai modellektől (2-3 műszak), általában nem 8 órában, hanem csupán 6-7 órában vannak foglalkoztatva a munkavállalók. A szakszemélyzet egy kisebb részét alkotják az idős, képzett és tapasztalt szakemberek, nagy részük fiatal, pályakezdő, illetve nagyon nagy számban alkalmaznak önkénteseket. A szakképzett munkavállalói körben nagy számban van jelen diakónus illetve „heilerziehungspfleger” végzettségű szakember. Ez a szolgáltatásszervezési modell az intézményes formában csökkenti a bérköltségeket, ugyanakkor a lakók szállítása és az ellátási logisztika megszervezése növeli a dologi jellegű költségeket.
- Összességében elmondható, hogy a hazai fogalomrendszerben a szociális ellátás körébe tartozó szolgáltatási elemeket Németországban a szociális ellátásnak nevezett szolgáltatási helyek szűkebb körben biztosítják, ugyanakkor a foglalkoztató, műhelyek úgy vannak kialakítva, hogy a foglalkoztatáson kívül jelen vannak fejlesztési és gondozási tevékenységek is.
- A szociális ellátások és a foglalkoztatás pedig más-más kasszából van finanszírozva.
- A kiváltási folyamat feladatait jól felkészült, elkötelezett szakemberekkel, és a változásra felkészített, szükséges kompetenciákkal rendelkező

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

szolgáltatást igénybe vevő személyekkel lehet zökkenő mentesen ellátni.

- A részleges kiváltás – mely a szolgáltatást igénybe vevők, illetve a segítők számára is egy tapasztalati tanulási folyamat – ad elég időt a felkészülésre és a szükséges kompetenciák elsajátítására.
- Németországban a fogyatékos személyre, mint állampolgárra tekintenek, azaz ugyan azon a jogokkal rendelkeznek, mint a társadalom minden tagja. A másságukat nem hangsúlyozzák érzékenyítő tevékenységgel: a megvásárolt, bérelt ingatlanba ugyan úgy szomszédként költöznek be, mint egyéb bérlő vagy tulajdonos.
- A lakhatási szolgáltatás átalakítását Németországban megelőzte a foglalkoztatás bővítése, fejlesztése.
- A normalizációs, integrációs elveknek megfelelően a foglalkoztatás és a lakhatás helyszíne minden esetben elkülönült egymástól a tanulmányi utunk során megismert szolgáltatók esetében.
- Ahhoz, hogy a szükségletalapú támogatott lakhatási szolgáltatás segítségével a fogyatékos személy önálló életvitelre megvalósulhasson elengedhetetlen az alap (ambuláns) szolgáltatások minél szélesebb körben történő elérhetőségének javítása.
- Minden célcsoport (fogyatékos, pszichiátriai beteg, időskorú, szenvedélybeteg, hajléktalan) személy esetében prioritása van a támogatott lakhatásnak, de a súlyosan halmozottan fogyatékos, viselkedési zavarral, pszichés betegséggel élő személyek esetében még nem átütőek az eredmények, és a nyitott kérdések megfontolást, szakmai odafigyelést igényelnek.
- A lakhatás szolgáltatást nem befolyásolja, ha életkora, egészségi állapota miatt ápolást igényel-e a fogyatékos személy.
- A magas gondozási szükségletű, állandó felügyeletre szoruló fogyatékos személyek esetében a szolgáltatás működtetésének költségei jelentősen megnövekedhetnek és ezt a fenntarthatóság, a folyamatos és biztonságos szolgáltatás nyújtás érdekében a finanszírozás oldaláról nem lehet figyelmen kívül hagyni.
- A fogyatékossgal élő személy akár családjában, vagy támogatott lakhatásban él, meg kell, hogy kapja a szükségleteihez igazodó támogatást, segítséget. Jövedelmének mértéke a kompetencia alapú foglalkoztatásának hatékonyságától, teljesítménye mértékétől függ.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

- A lakhatási szolgáltatást az állam (tartomány) vagy az adott település finanszírozza. A lakhatás szolgáltatást – mely próbálakhatással indul – maguk kérhetik a fogyatékos személyek.
- Az alternatív lakhatási formáknak köszönhetően mindenki a szükségletének megfelelő szolgáltatásban részesülhet Németországban (lakócentrum, támogatott lakhatás lakótársakkal, illetve egyedül, település által biztosított lakhatásban, ambuláns ellátás, személyi segítők igénybe vételével, stb.)
- A térítésköteles szakmai segítségnyújtás formáját, időtartamát szükségletfelmérést követően határozzák meg.
- A támogatott lakhatás szolgáltatás keretében szociális, gyógypedagógiai végzettségű szakemberek segítik – képesítés nélküli munkatársak, illetve önkéntesek bevonásával – az ellátást igénybe vevőket.
- A lelkeség szempontjából is igen fontos a diakónusok jelenléte a szolgáltatásban, szolgálatban.
- A műhelyekben az adott technológiában jártas szakemberek mellett mindig jelen vannak a szociális végzettségű szakdolgozók is.
- A foglalkoztatásból kizárólag azon felnőttek maradnak ki, akiknek magas az egészségügyi, szakápolási igénye és szinte teljes mértékben ágyhoz kötöttek. Minden egyéb esetben a súlyos fogyatékos személy is megjelenik a műhelyben: az esetleg alig mérhető teljesítménye így nem zárja ki, hogy napjai a normalizációs elveknek megfelelően strukturálódjanak.
- A lakhatás szolgáltatásban, illetve műhelyekben találkoztunk egyénre szabott, biztonságos berendezési, használati tárgyakkal, segédeszközökkel, szerszámokkal (helyváltoztatást, gondozási munkát segítő általánosan ismert és használt eszközök, a tájékozódni nem tudó személyek biztonságát segítő – de az adott egységben tartózkodó társak szabad helyváltoztatását nem akadályozó – ajtózáró karkötő, speciális, egyedileg gyártott fejtámasz, gyógyszerárban egy hétre összeállított – biztonsági - napi gyógyszeradagoló, stb.).
- Az meglévő intézményi kultúrán és struktúrán nem lehet azonnali nagymértékű változtatást eszközölni. A rendszerszintű változtatáshoz alapos tervezést követően több éves munkafolyamatnak kell követnie.
- Tapasztalatunk szerint a 22-24 fős lakócentrumi szociális szolgáltatás hatékonyan tudja kielégíteni a halmozottan fogyatékos személyek szükségletei, mindamellett pedig a normalizáció területén is előrelépést jelent.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

- Egy-egy intézményi strukturális átalakítása során mindenképp szükséges a munkavállalók által megfogalmazott értékeket beépíteni a folyamatba.
- A különböző államigazgatási szektorok, tudományterületek és szakmák közötti szoros együttműködés nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő emberek valódi, és hathatós támogatást kaphassanak

